

00904

Skönlekt.

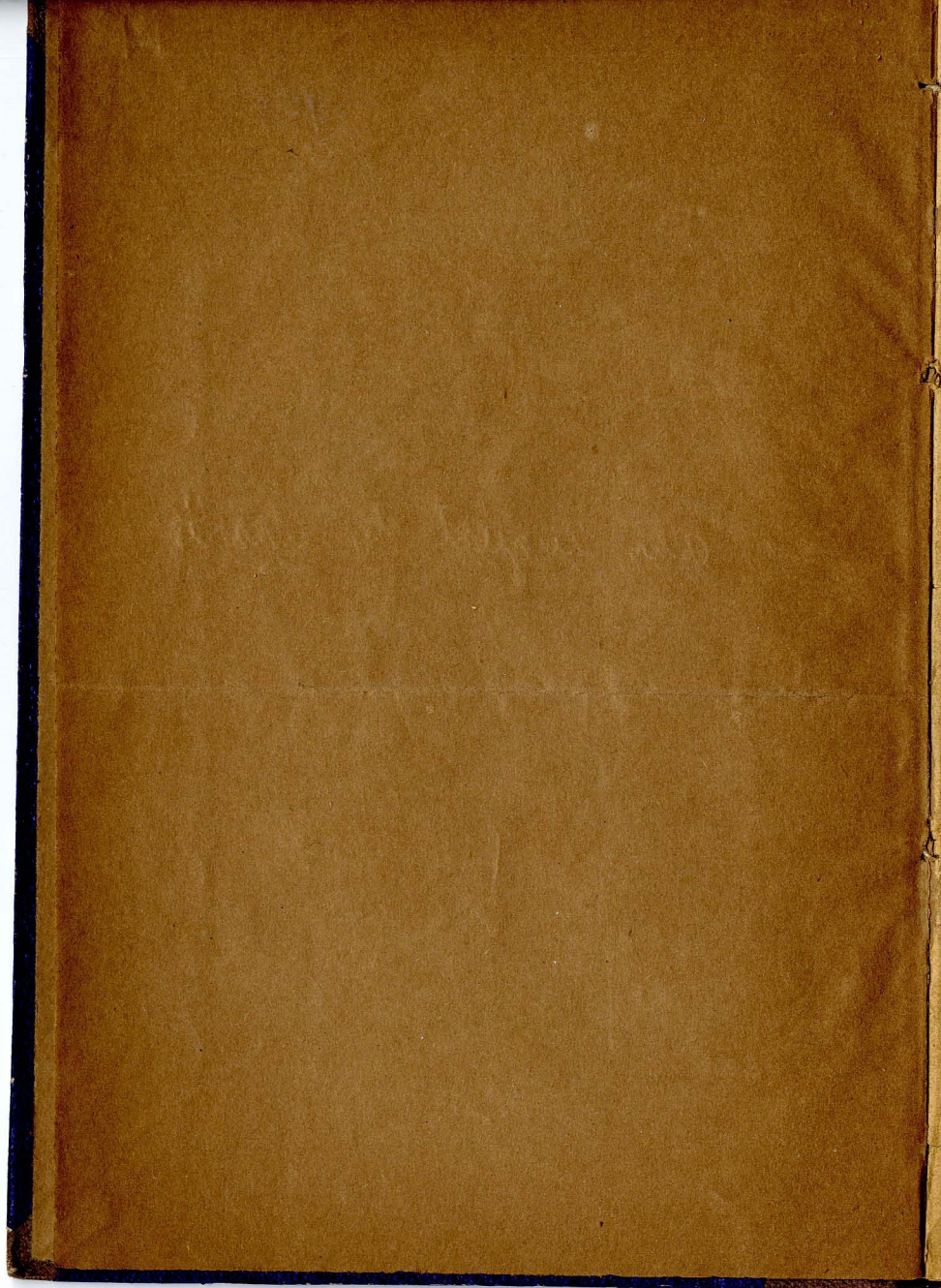

254/44

B. IV.

M

Peter August de Mari

M

STOCKHOLMS-MYSTERIER.

I.

TAFLOP

UR

MÖRDEPSCAN

JULIA KRISTINA BOMANS

L I F.

AF

PEHR AUGUST DE MARÉ.

—
MED MÖRDEPSCANP PORTRÄTT.
—

Eftertryck förbjudes.

1:a häftet.

Pris: 10 öre.

FÖRSTA TAFLAN.

Uselbo och dess innevånare.

För närmare fyratio år sedan var det nuvarande Roslagstorg, som då hette Träsktorget, en högligen vårdslösad del af hufvudstaden. I närheten af detsamma lågo flera mer eller mindre bofälliga lador, som till en del ej längre kunde begagnas, och hvilkas af tidens tand genombrutna väggar lemnade åtskilligt pack, som saknade tak öfver hufvudet, gemensamt tillfälle att stiga in och skaffa sig nattqvarter kostnadsfritt. Taken, som voro högst bristfälliga och bevuxna med skogar af hvarjehanda ogräs, hotade, halft insjunkna, att falla ned. Väggarne hade bågmat och förmådde ej längre uppbära bördan af taket. Mellanrummen mellan ladorne voro fulla af skräp och smuts, och nattväktarne försummade gerna sina vandringer genom de mörka gatorna och gränderna i trakten, der de dock aldrig skulle lyckas få fatt på någon af de misstänkta skuggor, hvilka de så ofta sett fly undan och på ett gåtligt sätt försvinna.

Knappt femtio steg från dessa lador voro några ömkliga, till bostäder för människor uppbygda hus, genom hvilkas dunkla, perlemoglänsande fönsterrutor knappt det matta ljus förmådde intränga, vid hvars sken armodet plägade förtära sin kläna aftonvard. Äfven dessa hus voro bofälliga, äfven deras tak voro bevuxna med tät taklök. Trasiga barn, fattiga fabriksarbetares magra gestalter, arbetslösa daglönare och afsigkomna handverkare, utom en mängd tjufvar och tjufgömmare af båda könen, utgjorde den enda befolkningen i denna trakt af staden.

Vester om torget i närheten af detsamma låg ett med vanlig rödfärg öfverstruket packhus, som folket gifvit det betecknande namnet: *Uselbo*. I stället för att använda det till dess ursprungliga ändamål, hade egaren — en jude vid namn Nathan, vanligen Silfver-Nathan kallad, emedan han brukade handla med stulet silfver, hvarför han pliktat flere gånger — hyrt ut det till fattiga familjer, af hvilka han tog en oskäligt hög hyra. Den bestämda hyran förmådde dock Nathan utpressa.

Stundom hände det visserligen, att någon af hyresgästerna afflyttade utan att betala sitt hyresbelopp, men som det var föreskrifvet, att de, hvilka voro kvar, måste gemensamt betala hvad den afflyttade blifvit skyldig, så inträffade en sådan händelse högst sällan. Ett slikt gemensamt ansvarighetssystem hade nemligen till följd, att den ene hyresgästen alltid höll ett vaksamt öga på den andre; och lyckades det för någon att komma undan, blef han vanligen snart anträffad af några af Uselbos innevånare, förd i triumf tillbaka och insatt i ett slags fängelse, till dess han afbördade sig sin skuld. Fängelset utgjordes af ett i ladan beläget mörkt rum och användes endast för förbrytare af detta slag. Den vanliga benämningen första, andra, tredje våningen begagnades ej i Uselbo; deremot hette det: första, andra, tredje *luckan*, allt efter packhusets särskilda våningar, på hvilka voro anbragta med träluckor försedda öppningar, genom hvilka man förr transporterat varor in och ut. Den nedersta afdelningen, på hvilken ej fans någon lucka, utan i stället en port, erhöll efter denna sitt namn *porten*. Den uthyrdes ej till någon särskildt, men hvarje husvill kunde der mot en afgift af 4 till 6 skilling erhålla tak öfver hufvudet för natten. En gammal argsint qvinna, som af värden blifvit utnämnd till föreståndarinna för detta nattherberge, hade till åliggande att emottaga penningarne och att tillse att ingen obehörig insläpptes.

I hvarje våning (innanför hvarje lucka) bodde åtta familjer, af hvilka hvardera hade en liten afskrankning till eget förfogande, men eldstaden delades gemensamt.

Denna eldstad var stäld midt i byggnaden på det att röken skulle kunna tränga sig ut både genom skorstenen och den öppna luckan.

Kakelugn fanns ej; när man om vintern ville värma sig, kastades ris eller kol på spiselhällen, och rundt omkring densamma samlades man då för att värma upp de frusna lemmanne; dervidlag blef den regeln strängt vidmagthällen, att ingen, som ej erlagt sin behöriga del till eldens vidmakthållande, fick närma sig densamma.

Byggnaden innehöll fyra afdelningar eller våningar, som voro förbundna med hvarandra medelst mycket smala och förfallna trappor, på hvilka de flesta stegen voro så utslitna, att det kunde anses för ett halsbrytande företag att bestiga dem. Dertill kom vinden, till hvilken man endast kunde komma genom att klättra upp på en repstege. Förr hade der funnits en trätrappa, men mannen, som bodde der uppe, hade med afsigt låtit horttaga den, hvarför visste man ej så noga, men man hviskade om, att han var rädd för att blifva bestulen; ty att han hade penningar, det förtäljde ryktet. Mannens namn var Eli, han var af judisk härkomst och påstod sig handla med gamla kläder.

I fjerde afdelningen, just i sjelfva lucköppningen, sutto en dag i oktober år 1839 två qvinnor. Den ena tycktes vara bortåt trettio och den andra var minst femtio år.

Den ställning, de intogo, var högst vårdslös, ty de redo bokstafligen på karmen till lucköppningen, så att det ena benet hängde utanför och det andra innanför väggen. Den äldsta sjöng just nu en visa, hvartill den yngsta lyssnade med uppmärksamhet.

Madam Karin Öberg, så hette sångerskan, var ett storväxt och starkt fruntimmer. Hennes drag vittnade om att hon i sin ungdom varit en skönhet, men tiden och dryckenskapen hade vanstält dem, och när hon såg på någon med sina glanslösa ögon, som numera endast, efter det madamen förtärt brännvin, voro eldiga och blixtrande, betogs man af en underlig rysning.

Hennes hår var ännu, trots de 50 åren, brunt, och hon bar det vårdslöst hopsamladt i en smutsig nattmössa. Hvad den öfriga klädseln beträffar, så bestod den af ett par skor, ett par strumpor, en mörkbrun kjol, en gul, skrynklig halsduk och ingenting vidare.

Hon hade just hunnit till den tjugonde versen på visan om det förskräckliga mordet i Hamburg då hennes åhörarinna, som hette Lisa Strand, lyftade ögonen upp från sin stickstrumpa och utropade: »der kommer din äldste son.»

Den tilltalade upphörde med sången och yttrade: »Den slyngeln! På tre da'r har han ej varit hos mig; derföre har jag ej haft så mycket som en skilling till att köpa bränvin för. Ha, jag skall min själ läsa lagen för honom den drummeln!»

Personen, som fått detta fula tillnamn, hade emellertid kommit upp för de många bristfälliga trapporna och stod nu med ett till hälften medlidsamt leende framför modren. Lisa ansåg det för bäst att lemna mor och son ensamma och aflägsnade sig, under det Karl, så hette sonen, satte sig i vägg- eller lucköppningen.

»Nååh», var modrens första tilltal, »kommer du nu ändtligen, din skurk, din hundhvalp, din...!»

»Inte så häftigt, mamma lilla, hvarför så ond?»

»Har jag ej orsak dertill? Har du ej, din slyngel, i tre hela dagar glömt din gamla mor, och är det ej din skull att jag i dag ej fått en enda droppa bränvin? På flickungen har jag ej kunnat förtjena något, emedan hon varit sjuk, och far och din bror äro, som du vet, häktade.»

»Det är just för det att det är flyttningsdag i dag, som jag kommer hit, och jag har tagit med mig så mycket pengar att ni kan betala husvärden.»

»Ah! jag börjar få bättre tankar om dig; inte sant, dessa penningar, som du ger mig i dag, må du väl hafva stulit?»

»Stulit! Mamma, så usel är jag ej, att jag stjal.»

»Kallar du den usel, som stjal, så måtte du ha' blifvit förbannadt högfärdig. Usel! vet du ej att din far,

din bror, din morbror, ja hela vår familj stjal, jag sjelf ta'r med mig hvad jag träffar på och gör mig i min fattigdom deraf ej något samvete. Men jag skall säga dig, hvarför du föraktar det här handtverket, det är därför, att du är rädd för att blifva fasttagen lika som din far, hvilken en gång satt i fängelset i två år. *Du är feg!*

»Nej, mamma, rädd är jag ej, men jag behöfver ej stjåla, ty jag får genom mitt arbete hvad jag behöfver. Dessutom är det fruktan för att öfverträda ett af Guds bud, som afhåller mig från att stjåla. Då jag konfirmerades, sade presten...»

Den afskyvärda modren stirrade som en hyena på sin son och afbröt hans tal med ett skärande skratt.

»Hahaha, tror du verkligen på alla de der dumheterna, som de fördömda svartrockarna vilja hafva klokt folk att tro på?»

»Mamma, hvad ni gör mig bedröfvad!«

»Bedröfvad! ha, nej min son, det fans en tid — du var den tiden liten — då jag tänkte liksom du; sedan jag lärde känna din fader och han undervisade mig i den rätta tron, så är jag ej tokig längre. Hahaha, min son är galen, han tror på Gud!»

Sonen vände sig bort och strök en tår ur ögat.

»Hör», fortsatte modren, »det må nu göra detsamma; låt mig blott få penningarna, som du sade dig hafva.»

»Om ni vill lofva mig att gifva dem åt värden.»

»Din röfvare, din skurk, hit med pengarne, säger jag dig!» ropade madam Karin och rusade med knutna händer mot sonen; denne undvek hastigt det honom tillernade slaget och gaf modren sina med arbete och möda sammansparade penningar i det han sade: »I Guds namn der har ni dem, gör med dem hvad ni vill!»

»Nu är du åter en god son, Karl.»

»Vill ni betala värden med mina penningar?»

»Pytt! den uslingen får ej en skilling, nej, nej, din stackars moder kan behöfva dem till bränvin för att värma och trösta sig med.»

»Mamma, upphör med att dricka rusdrycker; det föderfvar eder helsa och ni förkortar edert lif.»

»Hvad angår det dig? Vet jag ej, att du icke önskar något hellre än min död. Jo, jo, då sluppe du att emellanåt gifva mig ett par skilling till bränvin!»

»Mamma.»

»Ja mamma! Jag önskar att jag ej vore din mor, du är en vanartig son; nej, då är din broder, Petter, en helt annan son, och öfver honom kan jag vara stolt. Stackars gosse, i dessa dagar sitter han på vatten och bröd.»

»Mamma, om en rättskaffens människa hörde oss, hvilken af oss tror ni han skulle lemna sitt bifall?»

»Rättskaffens människa! vågar en sådan person sig hit, skulle jag snart kasta honom utför trapporna.»

Sonen afbröt nu samtalet och gick in i modrens afdelning uti det stora rummet; ett litet barn, en flicka, om fem år, låg der och sof på en hög möglig halm.

»O, goddag, goddag, broder Karl!» ropade den lilla, »nu är det så länge sedan jag såg dig.» Ynglingen tog barnet på sina armar och kysste det.

»Är du hungrig Julia?» frågade han.

»Ja, jag har ej fått något att äta i dag.»

»Stackars liten, här har du ett par kringlor.»

Barnet kastade sig med ifrigt begär öfver kringlorna och glömde rent af bort gifvaren, som aflägsnade sig, då han hörde sin moder komma, dock gaf han ännu en gång den lilla en kyss och tryckte några skilling i hennes magra hand.

Egaren till huset uppar nästan aldrig sjelf sina hyror. Han fruktade — och det ej utan skäl — att träffa tillsammans med sina hyresgäster, hvilkas karakter han kände. En af hans bästa vänner hade därför mot särskild betalning för sitt arbete åtagit sig denna förrättning. Men Nathan hyste en liten misstanke om att

denne hans gode vän bedrog honom, hvarför han beslöt att denna gång sjelf upptaga sina hyror.

Strax efter det Karl hade aflägsnat sig, inträdde alltså, tvärt emot gammal vana, hr Nathan i sitt Uselbo. Portens härskarinna, som låg och sof, väckte han med en spark och befalde henne att genast sammankalla husets innevånare. Medan detta verkställes, vandrade husegaren med långsamma steg fram och tillbaka i det mörka rummet, tände en cigarr och intog en ställning i närheten af utgången, hvilken han lik en försigtig general beslöt att hafva så nära sig som möjligt, alldenstund han ju ej kunde veta i hvilket ögonblick han blefve tvungen att rycka tillbaka. En stor käpp hade han, försigtigt nog, tagit med sig.

Det dröjde ej länge innan hr Nathan fann sig omgifven af en mängd fruntimmer af olika åldrar; af husets manliga innevånare, hvilka gingo tidigt på morgonen ut och kommo först sent på aftonen hem, syntes ej ett spår. Det var en bedröflig syn att se dessa ansigten, hvilka alla buro fattigdomens och lastens pregel. Ur de flestes blickar lyste trots och hat emot honom, den väl klädde mannen, som vältrade sig i öfverflöd, under det de ej hade sitt dagliga bröd; mot honom, som rigtade sig på deras fattigdom och aldrig kände medlidande. Madam Öberg, som stod främst, var beväpnad med en qvastkäpp, hon blinkade med ögonen och tycktes vara i det bästa lynne i verlden; ty hon hade redan haft tid att få sig en liten hjertstyrkare. Nathan hostade och höll följande tal till sina hyresgäster:

»Jag har kommit för att uppbära mina hyror af eder, och jag hoppas I kunnen betala dem; hvarom icke, så ser jag mig tvungen att anställa utpantning hos eder, hvilket icke är mera än rätt och billigt; ty min hyra är, vid Gud, så låg att I nästan bon för intet. Hvad är väl 24 sk. i hyra om dagen för de våningar, som I bebon! våningar, som jag kunde uthyra till mycket finare och bättre familjer än hvad I ären och få dem mycket bättre betalda; men jag gör det ej, emedan jag har med-

lidande med eder och tänker som så: fattigt folk skola hafva tak öfver hufvudet lika väl som de rika.»

Den tystnad, åhörarinorna iakttago, gaf talaren mod att fortsätta:

»Och dock ären I missnöjda, så att, när I skolen betala, knuten I alltid; ha, ett sådant lumpet pack som I, förtjente egentligen intet medlidande.»

Detta slut framkallade ett högt knot, och madam Öberg steg fram till talaren, svängde sin qvastkäpp och skrek:

»Din judehund, vågar du tala på det viset till ärliga, kristna menniskor! Jag säger dig att du ej får en skilling i hyra utaf mig.»

»Icke heller af mig, ej heller af mig!» skreko de andra.

Nathan insåg, att eftergifvenhet härvidlag endast skulle öka det onda och att det vore lika galet att hän-gifva sig åt en motsatt ytterlighet; ett kallt lugn vore det enda, som kunde hejda upprorsmakarne; med ett visst sjelftvunget mod ropade han därför:

»Försök det, ert usla pack!»

Dessa ord voro ej komna öfver hans läppar förr än de åstadkommo en verkan liksom en bomb hade kreverat midt i ringen.

»Hör! han kallar oss pack», ropade madam Öberg, »skall han ej ha' ett duktigt kok stryk?»

Detta förslag vann allmänt bifall, och madamen höjde redan sin käpp för att gifva juden ett kraftigt slag, men denne gjorde en hastig vändning, undvek slaget och störtade på porten, genom hvilken han med all sannolikhet skulle hafva kommit undan, om ej Lisa märkt hans afsigt och slagit igen porten midt för hans näsa. Qvinnorna tillropade Lisa sitt högljudda bifall och rusade efter Nathan, som hastigt hade vändt om och nu var ett godt stycke uppe på trappan till nästa våning. »Hugg juden! hugg juden!» skreko alla med en mun, och nu anställes en formlig klappjagt efter den olycklige egaren till huset. En liten stund gömde han sig i en skorsten i fjerde våningen, men en gosse fick syn på

honom, och han blef tvungen att fortsätta sin flykt. Då han ej kunde komma längre än till femte våningen, gjorde han halt på öfversta trappsteget och svängde sin käpp med ett förtvifadt raseri.

Judens ställning var nu fördelaktigare än motståndarnes, hvilka endast en i sender kunde angripa honom, och utan att hafva något säkert fotfäste på den fallfärdiga trappan. Denna judens fördelaktiga ställning hunno de ej att öfverväga, utan rusade upp för trappan, hvilket hade till följd, att den första störtade ner med blodigt hufvud och ett afbrutet ben. Denna syn hejdade angriparne för ett ögonblick, och de syntes villrådiga samt började rådslå, huruvida det ej vore bäst att i godo komma öfverens med juden. I detsamma öppnades en lucka straxt ofvanför Nathans hufvud och Elis fula ansigte syntes i öppningen.

»Ha goddag broder!» sade Eli, »du är just i en vacker knipa.»

»Javisst, men hjälp mig ur den, så skall jag vara dig tacksam hela mitt lif.»

»Man lefver ej af tacksamhet; he!»

»Begär penningar eller hvad du vill, och du skall få det.»

Nathan såg att rådplägningsen der nere just nu var slut och att de med madam Karin i spetsen ämnade försöka ett nytt anfall.

»Först vill jag hädanefter bo hyresfritt.»

»Ja, du skall få bo hyresfritt.»

»Vidare tjugo riksdaler straxt.»

»Tjugo riksdaler!»

»Betänker du dig, så fördubblar jag summan.»

»Nej, nej, hjälp mig för Guds skull upp; den satans käringen med röda håret är redan på halfva trappan.»

»Du går alltså in på vilkoren?»

»Ja, men skynda dig att hjälpa mig.»

»Hastigt kastade Eli ned en repstege; Nathan grep fast i den och klättrade upp. Knappt hade han emellertid hunnit komma i säkerhet förrän madam Karin

kommit upp för trappan och grep efter tåget, hvilket Eli dock skyndsamt drog upp till sig.

Qvinnorna, som skreko af raseri, då de sågo att deras byte sluppit undan, utöste hotelser mot de båda judarne, och Karin, som stälde sig på vakt under öppningen, svor på, »att icke släppa ut Israels söner förrän de erhållit ett kok stryk hvardera». För att kunna hålla uppmärksamheten spänd, ansåg hon det dock vara af nöden att låta hemta åt sig ett qvarter bränvin.

Emellertid hade det blifvit sent på qvällen; männen började att hvar efter annan komma hem och skratade rätt godt, då de hörde omtalas sina hustrurs hjeltdater. De höllo råd, och det beslöts, trots Karins hårdnackade motstånd, att Nathan påföljande morgon oskadad skulle slippa ut, mot vilkor att hyrorna något nedattes.

I jordvåningen, porten, började gästerna redan att komma. Jag antager att en beskrifning af detta ställe ej skall blifva ovälkommen för mina läsare. Den, som hade högsta befälet i nämnde våning, var den förut omtalade gamla qvinnan, som vanligen benämndes »Snurr-Maria». Hennes myndighet var oinskränkt, och hvar och en, som ej lydde hennes befallning, blef utvisad äfven om han betalat för sitt nattlogis. Gjorde den tredskande invändningar och ville, trots utvisningen, stanna kvar, behöfde Maria endast kalla hans två sidokamrater till hjälp, hvilka då med en makalös beredvillighet hjälpte till att få krångelmakaren utanför porten; ty derigenom vunno de sjelfva större utrymme, alldenstund den utkastades hviloplats blef delad dem emellan, och de erhöillo derjemte en sup bränvin hvardera.

Vi hafva förut upplyst, att det bestämda priset för ett nattlogis var mellan 4 å 6 sk., det första priset var för en stå-plats, det senare för en ligg-plats på en half kärfve halm, utbredd på det våta golvet.

Stå-platsen — o fasansvärda plats, på hvilken, efter hvad jag hört, menniskor hafva sofvit hvarje natt under ett helt år — bildades af ett långt tjockt tåg, som

blifvit utspändt tvärt öfver rummet, och på hvilket märket med 1 1/2 fots längd från hvarandra voro anbringade. Från det ena märket till det andra var en stå-plats, på hvilken nattgästen sof med bröstet hvilande på fåget.

De båda judarne.

Sedan Nathan hade blifvit räddad undan Karins klor, blef han lugnare och vågade taga sin tillflyktsort i betraktande. Han befann sig omedelbart under taket, på hvilket funnos ganska många hål. När Eli kastade sig i halmen, kunde han finna den genomvåt och platsen upptagen af ett par råttor, men sådana småsaker brydde han sig icke om. I detta ögonblick var han mycket orolig, ty det såg ut som om hans värd hade fått ögonen på åtskilliga hemlighetsfulla instrument, som lågo på ett bord. Hastigt började han att plocka ned dessa i en kista; men Nathan hejdade honom, sägande:

»Du skall ej genera dig för mig; fortsätt du med ditt arbete.»

»Hvad menar du?»

»Gör den der tioriksdalerssedeln färdig, som ligger på bordet.»

»Ha, du vet...»

»Naturligtvis. Du har varit dum nog att ej glömma dina instrument.»

»Du vill då förråda mig?»

»Det kommer an på omständigheterna. Är ej falskmynteri belagdt med tukthusstraff?»

»Jo.»

»Hör! Jag lofvade dig 20 riksdaler, om...»

»Jag nedsätter summan till 10, om du tiger.»

»Nej, du skall skänka efter hela summan.»

»Men...»

»Om du ej går in derpå, skall du inom en månad vara på ett ställe, dit du minst önskar att komma.»

»Jag hjälper ej ut dig härifrån.»

»Jaså, gör du ej det? Hör, Eli, vi två förstå hvarandra, jag vill derföre säga dig, att jag inser mycket väl att min ställning för ögonblicket är dålig, men den är dock ej så usel, som din, om jag angåfve dig. Här kan jag ej blifva kvar till evig tid, en gång måste jag bort härifrån, antingen med godo eller ondo, och...»

»Ha, du resonerar mycket förståndigt, och jag kan ej motstå din vältalighet.»

»Nå, då må du draga försorg om att jag kommer fort härifrån.»

»Det är ju en ren omöjlighet.»

»Jag säger, att du *måste*; kom ihåg, att du är i min hand.»

»Icke ännu, min bästa vän; men var försäkrad om att jag ej skall qvarhålla dig en minut längre än hvad nödigt är.»

»Hvarför dröjer du då?»

»Jag söker efter det bästa sättet att få dig bort härifrån.»

Eli funderade ett ögonblick och ett ohyggligt leende syntes på hans anlete; men det var redan så mörkt att Nathan ej kunde se det.

»Nu har jag det,» fortsatte han, »kan du klättra?»

»Hvarföre den frågan?»

»Du kan väl begripa, att det skulle vara en ren galenskap att föra dig ned igenom huset; ty då skulle slutet blifva att vi fingo stryk båda två.»

»Men nu sofva de väl allesamman.»

»Tror du det?»

Eli förde Nathan bort till öppningen i golfvet, hvarigenom man såg att Karin ännu stod kvar på sin post, sysselsatt med att taga den sista klunken ur flaskan.

»Sannerligen, du har rätt, men på hvad sätt skola vi då komma bort?»

»Jag stannar kvar. Dig deremot kan jag hastigt nog få bort, om du blott har en smula mod.»

»Förklara dig närmare!»

»Här hafva vi repstegen, med hvilken jag hissade

upp dig till mig; hvad säger du om att göra fast den här och du att går ner på den vid gaffen af huset?»

»Hm, i min ungdom lärde jag gymnastik, det der sättet är ej så galet, men repstegen är ej lång nog.»

»Jag har två sådana till, och om vi binda dem tillsammans, så räcker det mer än väl till.»

»I Jehovahs namn, gör det då.»

Eli började nu att sammanbinda tågen och fastgjorde dem.

»Nu, sade han, kan du gå säkert ner.»

Nathan stod ett ögonblick villrådig, han var rädd för sin medbroders lömska karakter.

»Svärj mig till vid Israels gud,» sade han, »att du ej löser tåget, förrän jag kommit ner.»

»Jag svärjer det,» svarade Eli; Nathan blef lugnad och började med godt mod resan utföre.

Han hade blott hunnit ned ett stycke, då Eli gjorde en häftig ryckning i tåget, hvarvid Nathan störtade ned, spräckte hufvudet mot stenarne och blef liggande som lik på platsen.

»Ha,» sade Eli för sig sjelf, »nu är jag säker på att du ej förråder mig. Jag har ej begått någon mened; ty jag löste ej tåget, och det var blott det jag svor på att ej göra.»

ANDRA TAFLAN.

Julias förste tillbedjare.

Vid en af hufvudstadens förnämsta gator reste sig ett anspråksfullt hus, gammalt och ärevärdigt, med en stor portal, i hvilken understundom en välfödd hofmästare med rundt ansigte och med händerna instuckna i framfickorna på sin långa grågula rock såg utåt gatan med en högförnäm min, såsom vore han egare till huset. Byggnadens fönster, omgifna af stuckaturarbete, voro försedda med stora tjocka rutor; bakom dem såg man de finaste gardiner med spetsar.

(Forts.)

(Nästa häfte utkommer om några dagar.)

JULIA KRISTINA BOMAN.

(Efter ett Daguerretypi-porträtt.)

ANDRA TAFLAN.

Julias förste tillbedjare.

(Forts. från häftet 1.)

I fönstren såg man vidare tropikväxter med den frodigaste grönska, de mest sällsynta palmarter, smakfulla orchidéer, den tunga pisangen, den känsliga mimosan, och deremellan den yppiga granaten samt den anspråksfulla kamelian — alla dessa barn af varmare länder bildade i hvart och ett af fönstren en liten urskog, under det att gammaldags glasmålningar af synnerligt värde gäfvö dem en viss kyrklig anstrykning.

Hela huset hade ett förnämt utseende, men tillika en viss prägel, som vid första ögonkastet lemnade en upplysning om dess invånare, som sällan slår fel — vi mena denna anstrykning, som mera häntyder på en väl försedd börs än på familjens adel.

Bredvid detta hus, bildande med detsamma en rät vinkel, höjde sig flera smärre byggnader, som hörde till hufvudbyggnaden. Den närmaste af dem hade blott en våning. Dess fönster voro försedda med starka jerngaller, hvilket nu för tiden, då man vid byggnaders uppförande ej behöfver tänka på några försvarsåtgärder, utvisade att penningar der förvarades eller utdelades och följaktligen att någon större kassakista eller kassaskåp der befunno sig. Bakom jerngallren sutto hvita jalousier af något tätt tyg, så att ingen utifrån kunde se in i rummet. Porten till det lilla huset var ständigt stängd och öppnades blott när man ringde på en klocka.

Den andra lilla byggnaden, som sammanhängde med det förut beskrifna stora huset, och hvilken hade samma askgråa färg som det sednare, innehöll bostäder för tjernarne, stall och vagnshus m. m. Här saknades äfven jerngallren och de hemlighetsfulla jalousierne; i stället för dem hade fönstren enkla gardiner och voro prydda

med några simpla geranier och balsaminer, som ådagalade betjent- och kuskhustrurnas eller döttrarnes sinne för blommor; en bofink och ett par kanariefoglar hoppade i sina burar uti dessa fönster, och några lithokromier sökte täfla med herrskapsbyggnadens dyrbara glasmålningar.

Såg man från gatan genom inkörsporten in på den mycket rymliga och landtliga gården, fann man der kalkoner och till och med några påfoglar, midt ibland en mängd kacklande höns och snattrande änder. Stalldrängar sprungo fram och tillbaka, man hörde hästtramp, och, kom man i rätt tid, kunde man äfven få öfvertyga sig om rikedomens hos det på gården befintliga stallet.

Detta stall innehöll nemligen 6 präktiga vagnshästar, utsökta trafvare, och 4 dyrbara ridhästar af den ypperligaste ras. Allt i detta stall var på det beqvämaste och präktigaste inrättadt; hästarnes skötsel var uppdragen åt pålitlige tjenare, hvilka allesamman bodde i de till egendomen hörande byggnader; och om invånarne vid gatan icke oroades af det buller, som är förenadt med egandet af hästar, så kom det sig deraf, att den bakre facaden af denna byggnad låg åt en större öppen plats och att herrskapet föredrog att derifrån göra sina utflygter.

Såväl på porten af det lilla huset, som var försedt med jerngallren, som äfven på den port å hufvudbyggnaden, som vette utåt den öppna platsen, fanns en por-slinsskylt, med påskrift S... & Komp.*), en grosshandels- och skeppsredarefirma, för hvilken hvarje Stockholms-köpman tog af sig hatten, och som på börser hade stort anseende. Firmans hufvudkontor var vid Skeppsbron; det i nyssnämnda hus varande utgjorde blott ett afdelningskontor.

Ingick man i huset från gården, så kom man först i en rymlig förstuga, hvars väggar voro smyckade med frescomålningar i pompejansk stil. Genom en glasdörr kom man till trappan, som ledde till första våningen, och derefter in i en stor korridor, prydd med blommor.

*) För den aktningvärda släktens skull utsattes ej namnet.

Den sednare gick i två vinklar genom hela huset och förbi en mängd blankpolerade flygeldörrar. I andra våningen var förhållandet detsamma, med den skilnad likväl, att allt var mindre dyrbart, men ändock med rikedom och smak inrättadt. Då och då såg man en lakej utan buller gå korridoren framåt, för öfrigt brukade i hela huset råda denna förnäma tystnad, som i anseende till herrskapets svaga nerver förbjuder lakejerna att hosta och flygeldörrarne att knarra.

Vi skrifva år 1850. Sommaren hade redan förgått; vintern inföll tidigt, och redan i november var kölden allvarsam. Det var en dimmig afton i nämnde månad. Gatlyktorna hade nyss blifvit tända och skickade med möda sitt sken ut i qvällens dunkel. I stallbyggnaden uti samma rum, der vi sågo bofinken och kanariefoglarne, satt kusken Ludvig Öberg instufvad i hörnet vid spiseln med snuggan i munnen och läste vid skenet af ett ljus, som stod på kommoden, tidningarne, som hans mångårige vän, gamle Josef, kammartjenaren, hvarje afton var van att lemna eller skicka honom från herrskapshuset.

Framför honom på andra sidan om spiseln satt en ung man, betjenten Lorentz, som vid sådana tillfällen alltid af Öberg fick inhemta det nyaste af politiken. Ty då grosshandlaren S... allmänt gick och gälde för en stor politiker, så var det helt naturligt, att äfven betjeningen sökte att skaffa sig kännedom om dagens politik, för att härigenom behörigen kunna uppskatta sin husbondes förtjenster och lagrar.

Näst grosshandlaren sjelf ansågs Öberg af samtliga husets tjenare för det mest knipsluga hufvud i politiken, och hörde betjenterna något om S...s åtgöranden och tal, som de ej förstodo, så måste Öberg förklara detta för dem, och han var alltid den man, som härpå kunde lemna besked.

Öberg var likväl en krypare för allt förnämt och kungligt och förklarade allt efter sitt eget sätt att se saken, så att betjeningen, utan att veta det, af honom insupit de mest stockkonservativa tänkesätt och stod,

hvad politiken beträffar, ännu ett århundrade efter sin egen husbondes åsigt.

Öberg (en krona för alla kuskar för sitt ståtliga utseende), som funnit att den tidning, han dagligen läste, snart sagdt under hans egna händer blifvit allt liberalare och liberalare, hade i dag stött på en ledande artikel af så frisinnadt innehåll, att han beslöt att aldrig mera läsa denna tidning utan öfverenskomma med Josef att få en annan, hvilket var en lätt sak, då herr S... höll minst ett dussin tidningar af alla politiska färger.

»Så till exempel, kära Lorenz,» fortsatte Öberg sitt föredrag, sedan han insupit ett par fulla drag ur pipan, »huru var det förr i verlden? Ser han, Lorenz, då fanns icke något mummel och någon missbelåtenhet. Man kunde läsa sina tidningar, utan att behöfva förarga sig, och allt, som stod i dem, var sant till punkt och pricka. Men nu för tiden frågar man icke efter sanningen; för att kunna besegra sina motståndare smider man ihop den ena lögnen efter den andra. Förut sade man, då man läste något nytt i tidningen: är det möjligt? eller: ja, hvem hade kunnat tänka något sådant! — ty det hände aldrig att det stod något emot kungen eller regeringen. Men ser han, Lorenz, nu kan man förarga sig till döds öfver de der tidningsskrifvarnes nedrighet, hvilka knappast anse det löna mödan att skriva: Hans Majestät, då de tala om kungen. De skriva ungefärligen som om det skulle gälla någon af oss båda.»

»Visserligen, kära Öberg» svarade Lorenz, »men tilllade han, för att ändock hafva något att säga, »månne det icke ligger i *tidens anda*?«

Unga herr Lorenz hade nemligen af husets förnäma gäster ofta hört detta uttryck, som han lagt på minnet för att använda vid tillfälle.

»Hvad pratar han för satans persilja?» utropade Öberg, mörkröd i ansigtet, »tidens anda», vet han hvad det är för någonting? Det är ingenting alls, ser han. Tidens anda är ett otyg, det är bara för att folk ska' göra sig viktiga, emedan deras föräldrar skickat dem i

skol'n, der de lärt sig en mängd dumheter, hvaröfver de brösta sig och säga: vi äro helt andra menniskor än de gamle! och emedan de inbilla sig vara kloka, tro de sig kunna blanda sig i allt, till och med i regeringen.»

»Kanske ni har rätt, sade Lorenz, hvars begrepp om tidens anda icke var särdeles vidsträckt.»

»Om jag har rätt!» utropade Öberg. »Jo ganska säkert. Ser han till exempel, min kära Lorenz, jag tycker alldeles icke om sådana tal, som grosshandlaren håller och som jag läser här i bladet, men han är min husbonde och jag bryr mig icke vidare om det. Der talas det alltid om delning af magten, om författning och författningsenliga rättigheter, om ministrarnes ansvarighet, folkets rättigheter och dylika dumheter. Ser han, Lorenz, det der är ungefärligen i »tidens anda», men kan han komma någonstans med alltsammans? Kan en regering t. ex. nedlåta sig att skrifva alla på näsan hvarföre den gör det och det? *Kungen skall regera och folket skall lyda.* Tänk sig nu, Lorenz, att, om jag satt på kuskbocken och icke ensam skulle få styra mina hästar, utan man satte dit *ännu en* kusk jemte mig, tror han icke, att vi skulle komma i lufven på hvarandra innan vi vikit om första gathörn?

»Visserligen!» svarade Lorenz, hvilken fann liknelsen vara särdeles upplysande.

»Eller till exempel, om man deruppe hos herrskapet gaf en middag, och hvarje gäst skulle bli upppassad af två betjenter, tror han icke, min kära Lorenz, att redan då soppan serverades skulle de ränna mot hvarann med tallrikarne, så att endast bitarne blefvo kvar?

»Utan tvifvel!» — bekräftade Lorenz, alltid mer och mer öfvertygad.

»Nå, ser han nu, så återstår i politiken heller ingenting annat än bitar, sedan de för en och samma saks skull ränt till sammans med hufvna.»

Lorenz påminde sig nu, att hans tid var inne, han steg derföre upp, bad helsa fru Öberg, som var syssel-

satt i köket. Han gick och Öberg fördjupade sig åter i sin tidningsläsning.

Väl en half timma igenom sysselsatte honom alla de viktiga och icke viktiga underrättelserna från Europa, Asien och Afrika, ty Öberg läste allt, måste läsa allt, ja, han var i allmänhet mycket mera nöjd med det, som passerade i Kina eller på Madagaskar än med händelserna i Sverige, ty i förstnämnda länder såg han att furstarna regerade ensamme och att folket utan motstånd lät sig regeras.

Med en suck, som skulle en sten hafva fallit från hans bröst, sedan han slutat med de politiska underrättelserna, som dagligen åter vältade en ny tyngd på hans hjerta, började han läsa andra nyheter och annonser. Han läste förlofnings-, giftermåls- och dödsannonserne, samt derefter kungörelser, konkursansökningar m. m.

Plötsligt fästade han sina ögon stirrande på en punkt, hans ansigte blef purpurrött, hans ögonbryn sammandrogos, så att hela den breda pannan lades i djupa veck, under det att han utbläste ett så väldigt rökmoln, att han icke mera kunde se en enda rad.

Han lät tidningen falla ned på golvet, lade snuggan på kommoden, gnuggade sig i ögonen och drog en djup suck; derefter upptog han tidningen ånyo och for med handen öfver densamma.

Sedan han öfvertygat sig, att han hade alla sina sinnen i behåll, såg han på samma ställe i tidningen, under det att en ny suck uppsteg från hans bröst, och åter stirrade han på detta ställe. Ådrorna på hans panna svälde upp, händerna började darra, så att tidningen flög upp och ned.

Slutligen var han öfvertygad att han hade läst rätt, att det icke var en dröm. Men ännu en gång sökte han öfvertyga sig. Han vände om tidningen för att se på dennas datum. Det var verkligen dagens blad.

Några minuter stirrade han framför sig med tidningen i knäet, liksom öfvertänkte han hvad han hade läst, eller öfverlade han med sig sjelf hvad som var att

göra. Derefter funno hans upprörda känslor ändtligen ord.

»Mamma! Kajsa!» ropade han med darrande röst.

»Straxt! Hvad står på? Jag måste se efter min äggkaka så att den ej blir vidbränd» svarade derute en qvinnoröst.

»Låt den gerna brännas vid och kom! Satan har här anrättat en vacker äggkaka åt oss» utropade han, ännu lika upprörd.

Straxt derefter inkom fru Öberg. Det var en fet gumma med ett rundt, godmodigt ansigte, upphettadt af spiselelden. Banden på hennes mössa voro tillbakakastade på ryggen, framför sig hade hon ett köksförkläde och med en stor fräsande stekpanna i handen gick hon fram till sin man, högst nyfiken att få veta hvad som så kunnat uppröra honom.

»För Guds skull, Ludvig, hvad har händt? Har Vesuvius åter sprutat eld, som du läste för mig i går, och hafva menniskor dervid omkommit?»

»Ingenting har sprutat» svarade Öberg, förargad öfver denna fråga. Sätt stekpannan i köket och kom åter hit; jag har något viktigt att tala om för dig.»

»Men äggkakan, Ludvig! Hvad skall det bli af äggkakan?»

»Det gör mig detsamma. Jag har förlorat matlusten på äggkaka!»

Fru Öberg, van att lyda sin man, som inom hus förde ett strängt regemente, hvilket äfven anstod hans politiska åsigter, — återvände puttrande med den fräsande stekpannan till köket, knöt af sig förklädet och inkom derefter samt tog en stol och satte sig midt emot sin man.

»Nå Ludvig, hvad är å färde? Tala fort, så att jag snart kan komma tillbaka till köket, ty det vore ändock skada på mitt rara smör, äggen och...»

»Kajsa,» började Öberg med högtidlig, men af rörelse något darrande röst, »du påminner dig, att jag förut talat om min bror, den oduglingen, som aldrig har velat

och aldrig gjort något godt. Huru mycket min syster och jag än bjödo till att föra honom på rätta vägen, var likväl allt förgäfvets, han blef en skamfläck för vår familj och har genom sina gemena streck i förtid lagt vår stackars mor i grafven. Han gifte sig med en qvinna, som hette Karin Svärd. Hon har varit vacker, men är en dålig varelse och super förfärligt. Med henne har han tre söner. Den äldste, Karl, lär vara mycket ordentlig, han är snickare och står sig godt; men de andra två äro lika usla som föräldrarne. En fosterdotter hafva de äfven, vid namn Julia Kristina; hon är sömmerska. Det skall vara en mycket vacker flicka, men med de dåliga exempel för ögonen, hon haft, kan man näppeligen hoppas något godt af henne.»

Öberg gjorde här ett uppehåll. Hans hustru, som för den usle svågern hade föga intresse, delade allt fortfarande sin uppmärksamhet emellan äggkakan och sin mans berättelse.

»Jag hörde under loppet af många år icke något af bror min; jag visste icke en gång om han var lefvande eller död, då slutligen, som jag berättat för dig, den underrättelsen såsom ett åkslag träffade mig, att han, jemte flera andra lika goda gökar, var häktad för rån och mord. Han ställdes för rätta och dömdes till fästningsstraff på listiden. Uppriktigt sagdt var jag rätt glad öfver att han satt inom lås och bom. Men nu först kommer sjelfva nyheten. Den bofven har åter kommit lös, ty jag har nyss bland kungörelserna läst (Öberg succade djupt, då han åter ögnade på tidningen) att här nedan närmare beskrifne straffången Kristian Wilhelm Öberg natten till den första november rymt från tukthuset, utan att sedermera, oaktadt alla efterspaningar, kunna ertappas... Nå, hvad säger du om denna underrättelse, Kajsa?»

»Hm», svarade hustrun, »hvad är dervid att göra?»

»Hvad är att göra? Ingenting!» utropade Öberg. »Till mig hoppas jag att han icke må komma, ty han bör veta att han af mig ej får något beskydd; men är det icke

en skam, att man låtit den skurken rymma? Hvarföre hafva vi uppsyningsmän i våra straffanstalter, om de ej skola vara påpassliga? Det är deras drumlighet, som jag har att tacka för att mitt namn åter går genom alla tidningar som en förrymd brottslings, liksom det hände den gången, då frågan var om mordet! Det är synd och skam att det skall finnas sådana slarfaktiga tjänstemän!»

Och Öberg blef vid dessa tankar så retad, att han mer och mer sammankramade tidningen i sin hand, så att den slutligen blef som en liten boll.

»Se der», utropade han slutligen, »tag den fördömda tidningen och bränn upp den i köket, på det att ingen må läsa den och jag må slippa de näsvisa människornas frågor. Uff! Såsom ett gammalt sår går en slik familjolycka alltid åter upp och lemnar oss ingen ro.» Öberg steg upp för att stoppa en ny pipa, och hustrun tog tiggande tidningen och skyndade ut i köket för att om möjligt rädda sin äggkaka.

Medan det nu berättade tilldrog sig i stallbyggnaden, vilja vi se till hvad som passerade i hufvudbyggnaden, hvilken beboddes ensamt af grosshandlaren S... och hans familj jemte en del betjening. S... var på sin tid, såsom vi förut upplyst, en mycket framstående person i hufvudstaden, dels på grund af sin rikedom och de vidt-omfattande skeppsrederi- och grosshandelsaffärer, han bedref, dels emedan han var en man med stor, praktisk blick och förmåga, kraftig vilja och ovanligt verksamhetsbegär. Utmärkt både som kommunalman och riksdagsman (han hade under loppet af en mängd riksdagar varit ledamot af borgareståndet och egde bland sina ståndsbröder stort inflytande) utgjorde han, derom var man allmänt ense, en prydnad för Stockholms borgare. Detta oaktadt var han en i grund och botten dålig människa, samvetslös och i hög grad osedlig. Den usla äran hade han förvärfvat sig, att vara en af hufvudstadens

främste kvinnoförförare. Ett snart sagdt oräkneligt antal unga, ogifta kvinnor och äfven icke få unga fruar hade fallit offer för hans lusta. Han skydde ej för att i slika fall begagna äfven de nedrigaste konstgrepp. De stackars varelser, som motstodo vanliga förförelseangrepp från hans sida, föllo vanligen för ännu gemenare medel. List och våld, hvilketdera som för tillfället ansågs bäst, anlidade han utan betänkande; och ve den stackars unga mö af den ringare klassen, som råkade komma i grosshandlaren S. . s väg och hvars utseende behagade honom.

För att lättare få sina otyglade begär tillfredsställda, anlidade S. . . vanligen de afskyvärda varelser, hvarpå Stockholm har ett ganska rikt förråd, som nemligen hafva till yrke att locka unga oerfarna kvinnor i förförarnes nät. Af dessa s. k. kopplerskor ansågs hr S. . . som en mycket god kund.

Vid samma tid på aftonen som kusken Öberg samtalade med sin hustru om den, som han kallade det, olyckliga händelsen, att brodern lyckats rymma från straffanstalten, der han förvarades, satt grosshandlaren S. . . i sitt kabinett, inbegripen i ett ifrigt samtal med en fru Berg, i dagligt tal Ugglan kallad. S. . . , en något fetlagd man med ståtlig hållning och en ålder af 50 år, satt tillbakalutad i sin hvilstol och afhörde med spänd uppmärksamhet fru Bergs berättelse om de mått och steg, hon vidtagit, för att leda en vacker 16 års flicka i den gamle vällustingens klor. Det utsedda offret var ingen annan än Julia Kristina, madam Öbergs af mig förut ett par gånger omnämnda fosterdotter.

Ugglan, en liten trubbnäsigt, blond enkefru om cirka 45 år, med grönaktiga ögon och ful mun, ännu mera vanställd genom anfrätta och sneda tänder, höll just på att beskrifva svårigheterna, hon haft för att få flickan till att visa sig en smula vänlig mot henne, slutande sitt tal med följande yttrande:

»Jag vill nästan svärja på, att hon är kär. På annat sätt kan jag ej förklara hennes stora motsträfvighet.

Ja, ja, det är en dum sak med det der älskogsväsendet. Det gör dem mycket svåra att handtera för oss.»

»Visserligen, fru Berg, kärleken gör dem starka mot förförelseangrepp af alla andra än af det älskade föremålet, men så varder också, enligt mitt tycke, segren öfver en dylik förälskad tärna så mycket ljufvare. Hvad Julia beträffar, så synes det vara en qvinna med stark karakter. Jag riktigt känner mig lifvad att strida mot henne. Vid mina år behöfver man verkligen förhöja behaget af sina segrar öfver qvinnorna genom att nödgas utveckla större kraftansträngningar. De der stackarne, som falla vid första anloppet, har jag för länge sedan tröttnat på.»

»Anser herr grosshandlaren ej att vi böra tillgripa det gamla, af oss flere gånger med fördel begagnade medlet att berusa med vin eller iskänka en sömndryck för att hastigt nå ändamålet?»

»Nej, fru Berg, det vill jag ej. Julia är verkligen så vacker, att hon kan fångsla mig längre än för tillfället. Kanske jag till och med kan nöja mig med henne hela denna vinter. Fru Berg erinrar sig väl, att jag för ett par år sedan höll en ung qvinna minst 3 månader.»

»Ja, Aurora Ströfelt, minns väl det, hr grosshandlare! Emellertid har hr grosshandlaren sedermera tagit sin skada igen, ty, om jag ej misstar mig, har antalet ensamt för i år uppgått till 8 eller 9.»

»För att nu återgå till Julia, så är det väl säkert, att den gamla, hennes fostermor, nu är på vår sida?»

»Den der var lätt att vinna. Ännu har jag ej uppförat 10 riksdaler på henne, och hon gör dock allt hvad hon kan för att stämma Julia till vår fördel. Tyvärr är käringens inflytande ganska ringa, emedan Julia, som sagdt, har karaktär. Hon hyser, besynnerligt nog, ömhet för fostermodren, men då denna i alla dar varit ett gement stycke, kan hon ej hafva förvärfvat sig något särdeles förtroende, ej ens hos sina närmaste.»

Efter att hafva afgifvit de kraftigaste försäkringar om att fortfarande med alla till buds stående medel

skola verka i grosshandlaren's intresse och, sedan hon af lönen för denna verksamhet uppburit en mindre penningesumma, aflägsnade sig nu fru Berg.

Försänkt i tankar gick grosshandlaren nu några slag fram och tillbaka i rummet.

»Samvete» — yttrade han för sig sjelf — »hvad är väl detta annat än en elastisk lögn, som kan uttänjas hur man vill och behagar. Sanning och dygd, hvad äro de väl annat än hvarje tidsålders, hvarje religions- och folkslags olika uppfattning af de begrepp om menckliga förhållanden, som för tillfället stå högst; och den klokt hopspunna historien om ett lif efter detta, i hvilket man skall erhålla lönen för sina gerningar här på jorden, vare sig de varit goda eller onda, hvad är väl den annat än en dikt för att hålla våldet och den råa styrkan i tygeln? Om menniskan betydde något mera än masken, blomman och öfrige skapade ting, som vi skonslöst trampa i stoftet, huru då förklara, att millioners lif och välfärd ofta bero på en enda persons dårskap och nyck, såsom en Neros, en Atilias, en Napoleons, för tillfredsställandet af hvilkas passioner dessa millioner fått offra sin andliga och materiella tillvaro? Man säger, väl att dessa tyranner skola i ett annat lif umgälla det onda de gjort, och jag skulle i så fall äfven straffas för de lätt sinniga felsteg, jag begått, men nej, jag tror ej på sådant, *vill ej tro derpå, ty — jag kunde bli vansinnig*. Läran på straff och belöning, på himmel och helvete är förnuftslös — ja, så tror jag, så vill jag tro.“

S... hade knappt uttalat dessa ord förrän plötsligt från ett angränsande sidorum en person inträdde och stälde sig midt framför honom. Det var en omkring 40 år gammal man, ovanligt starkt bygd och med ett i hög grad beslutsamt uttryck i ansigtet. Hans namn var Winberg, han var smed till yrket och hade under loppet af många år haft anställning vid Bergsunds mekaniska verkstad. Vid mannens åsyn bleknade grosshandlaren, men sansade sig strax och störtade bort mot ett hörn af rummet, der en ringledning till betjentrummet befanns.

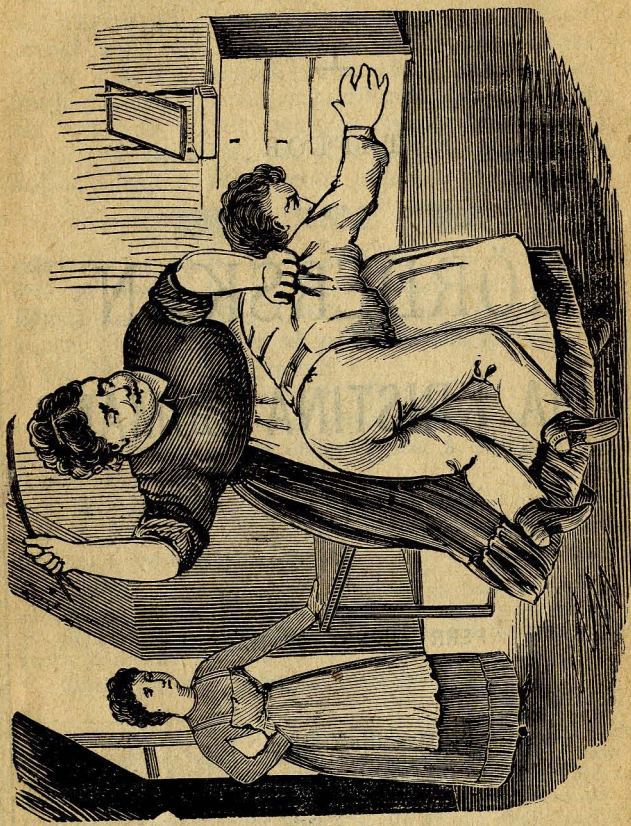
»Låt bli det der, herre!» röt smeden, grep grosshandlaren i armen och slungade honom såsom om det varit ett barn till andra ändan af rummet. »Jag vill ej ha vittnen vid det samtal, som skall ega rum oss emellan. Ropa ej heller på edra tjenare, ty då är ni ögonblickligen dödens offer» — tillade Winberg i det han framdrog en lång, skarpslipad knif och lät den glänsa framför ögonen på den bestörte grosshandlaren. »Osedd har jag lyckats insmyga mig till er, och jag vill hoppas att jag på lika sätt skall komma ut härifrån. Kom och sätt er här på soffan; ni darrar, ni torde behöfva ett kroppsligt stöd. Jag skall emellertid stoppa ner det här verktyget, som jag ej utan i högsta nödfall vill använda. Sådant beror dock helt och hållet på er sjelf, min herre. Min afsigt är att uppgöra de gamle affärerna oss emellan. Vill ni ej nu gifva mig en skriftlig förbindelse på att uppfylla edert gifna löfte att gifva er med min dotter, som ni vanärat och hvars timliga lycka ni förstört, så vid den lefvande Guden svär jag att hämnas, blodigt hämnas, om det också skall kosta mitt lif.»

»Åkta henne gör jag ej, men jag vill förbinda mig att ge henne ett anständigt årsunderhåll.»

»Och det tror ni, att jag skall nöja mig med! Underhålla henne kan jag sjelf, men hvad jag icke kan, det är att återgifva henne den själsfrid, hon förlorat. Det nedriga sätt, på hvilket ni rånade hennes oskuld, gör att hon borde afsky er, och hon gjorde det äfven till dess hon i sin lättrogenhet och enfald lät inbilla sig af er, att edert brott härledde sig af en gränslös kärlek till henne. Sedan hennes ögon omsider öppnats och hon fått skåda eder usla karakter i hela sin nakenhet, har hon så angripits af sorg, att hon håller på att få galopperande lungsot. Det enda, som kan rädda hennes lif, är att sorgen stillas; men blott ett medel dertill finnes, nemligen att ni träder i äktenskap med henne och derigenom försonar hvad ni brutit.»

(Forts.)

(Nästa häfte utkommer om några dagar.)

Fru Ström afstraffar sin otrogne man.

(Forts. från 2:dra häftet.)

»Nej och tusende gånger nej! Ni har hört hvad jag sagt; vill ni ej taga penningar, så får ni ingenting.»

»Hämnd skall jag åtminstone hafva, usle förförare!» röt smeden, drog upp knifven och störtade mot S..., som med ropet: »mördare! hjälp!» ryckte till sig en ländstol och höll framför sig till skydd mot angriparen. Med ett kraftigt tag slet smeden stolen ur händerna på S..., med hvilken det nu utan tvifvel varit slut, om ej i samma ögonblick, då stolen af smeden kastades åt sidan, bordet, hvarpå en lampa stod, hvilken upplyste rummet, råkat omkullstötas, så att de stridande plötsligt befunno sig i mörkret. Snabbt sköt nu grosshandlaren soffan från vägen och kastade sig bakom densamma, medan smeden, som rusade fram och måttade ett hugg med knifven åt det håll, der grosshandlaren befann sig, men ej såg det hinder, som kom i hans väg, föll omkull öfver soffan. I samma ögonblick störtade tre af betjeningen, som tillkallats af grosshandlarens rop, in i rummet med tända ljus och kastade sig öfver smeden. Innan denne hann afväpnas, hade han emellertid lyckats bibringa S... ett hugg, som dock på grund deraf, att grosshandlaren med mer än två tredjedelar af kroppen befann sig under soffan, blott träffade i det ena låret strax ofvan för knäet. Hugget var så kraftigt, att det nästan genomträngde låret, och blodet strömmade långs åt golfvet. Med ett vildt skratt såg smeden detta, och, utbrytande i en hemsk ed, hotade han att, så snart han kom lös ifrån det fängelse, dit han förutsåg att han nu skulle föras, fullfölja den påbegynta hämnden till döds.

»Förr eller sednare» — så slöt den vildsinte mannen — »skall min arm nå dig, du mitt barns mördare; ty att min Amalia dör af de svåra slag, som genom din förskylan drabba henne, derom är jag fullkomligt öfvertygad».

Det på samma gång hemska och högst egendomliga sätt, hvarpå smeden inlöste sitt här gifna löfte, skall jag i ett kommande häfte omtala.

Dagen efter det ofvan beskrifna ohyggliga uppträde egt rum i grosshandlaren S. .s kabinett, satt kusken Öberg kl. 6 på eftermiddagen, sedan han slutat sina göromål i stallet, och skötte sin vanliga aftonsyssla, d. v. s. läste i tidningarne.

Då ringde det på förstugudörren, hvilket sällan hände, efter som den stora inkörsporten stod öppen om dagen och om aftonen ingen brukade söka någon af stallbetjeningen. Öberg lyssnade och tände på sin pipa. Efter en liten stund förnyades ringningen, och det fanns således intet annat råd än att gå ut och öppna porten.

Förstugan var mörk och gatan icke mindre. Då Öbergs ögon hade vänjt sig något vid mörkret, såg han utanför en illa klädd yngling som stod och gapade på honom.

»Hvem söker du?» frågade kusken barskt.

»Bor herr Öberg här?» hörde han ynglingen säga.

»Ja visst bor han här. Hvad vill du honom?»

»Jag ville gerna tala med herr Öberg.»

»Nå hvad har du för otaladt med honom?»

»Jo, jag har något att säga honom.»

»Stå icke här i kylan och gör långa resonnomanger», utropade Öberg förargad och långtande efter det varma rummet. »Vill du mig någonting, så kom in.» Ynglingen lät ej säga sig detta två gånger, han gick in i förstugan och Öberg slog igen dörren samt gick tillbaka till rummet, åtföljd af ynglingen.

»Nå, här äro vi nu, hvad är det frågan om?» sade Öberg, sättande händerna i sidorna, i det han betraktade den tilltalade, som var tunnklädd för vintern, något som skulle hafva ingifvit Öberg medlidande, om icke uppsynen hos den, som bar de tunna kläderna, misshagat honom.

Knappt inkommen i rummet kastade ynglingen en pröfvande blick rundt omkring och tummade på sin trasiga mössa.

»Är ni herr Öberg?» frågade han temligen obesvärad.

»Ja visst för f-n, hvem skulle jag annars vara?»

»Jag heter också Öberg, Göran Öberg; min far heter Kristian Wilhelm Öberg och ni är således min farbror.»

Vid dessa ord blef den barske kusken synbarligen förskräckt och temligen lång i synen; liksom dagen förut skulle hans eget namn förorsaka honom en sinnesrörelse.

»Din farb...»

Längre kom han icke; ordet dog på hans läppar. Han vann emellertid så mycken fattning, att han kunde se på ynglingen, och denna mönstring utföll icke till dennes fördel. Om en sådan släktskap hade Öberg aldrig kunnat drömma.

Göran hade en riktig galgfysionomi. Hans hela gestalt var muskulös; det vederstyggliga hufvudet uppbars af en axelbred och satt kropp. Under det eldröda håret, som, genom inblandning af ljusare toffsar, var strimmigt och fläckigt som en hyenas, framstod en knappast två finger bred panna, fullsatt med stora fräknar, och derunder hväljde sig ett par stora buskiga ögonbryn. Hans ögon voro bruna, listiga och oroliga som en räfs, och på det venstra fanns en fläck, som stötte i rödt. Nedrighet och skurkaktighet, list och förslagenhet återspeglades i dessa ögon, som aldrig hade någon ro. Hans uppåtböjda näsa var likaledes fullsatt med stora fräknar och kring hans breda, med tjocka läppar försedda mun låg ett drag af elakhet, som, då han skrattade och visade sina stora, hvita tänder, äfven spred sig öfver hela nedra delen af ansigtet.

Gossen tycktes emellertid snart blifva uppiggad efter kölden, och begagnade sig af sin farbrors förvåning för att ännu en gång se sig om i det varma rummet, som mycket behagade honom.

Emellertid hade fru Öberg, som var nyfiken att få veta hvem som hade ringt, gläntat på köksdörren och tittat in i rummet; hon hade hört samtalet och var naturligtvis icke mindre förvånad än sin man öfver detta oväntade besök.

»Nåh, hvad vill du då här, min gosse?» frågade Öberg efter en stunds förlopp.

»Jo, jag... jag ville försöka, om jag icke här på något sätt kunde komma mig upp, så att det blefve folk af mig», svarade Görän.

»Har du då lärt något handtverk?»

»Nej, jag har ingenting lärt», svarade Görän obesväradt.

»Kan du läsa och skrifva?»

Görän skakade på hufvudet.

»Jo, det är just en vacker uppfostran, som pojken fått», brummade Öberg. »Jag undrar hvad jag då skall göra med dig här, och hvarmed jag skall börja, för att få folk af dig?»

»Ja si, det vet jag heller inte», svarade Görän utan att genera sig.

Öberg blef något förargad öfver detta svar, och förförligt tyckte han att pojken var något oförskämnd för sina år.

»Är du hungrig?» frågade han.

»Ja, mycket.»

»Kajsa», sade han, vändande sig till sin hustru, »gif pojken mat; han kan äta derute, så får jag emellertid tala några ord vid dig.»

Görans ögon lyste af glädje, det tycktes som skulle allt gå efter hans önskan. Fru Öberg, van att aldrig motsäga sin man, vinkade gossen till sig och ledde honom i sängkammaren, från hvilken en dörr gick till köket. Väl inkommen i sängkammaren, kastade hon en granskande blick på ynglingen, skakade betänkligt på hufvudet, gick in i köket och återvände med ett stort stycke äggkaka på en tallrik. Derefter satte hon en stol vid bordet, lade knif och gaffel och ett stycke bröd på detsamma samt skyndade tigande till sin man, som emellertid åter intagit sin plats vid spiseln.

De båda makarne rådslogo nu; man beslöt, då man ej kunde köra ynglingen ut på gatan, att man för de följande dagarne skulle lemna honom husrum i kammaren på höskullen. Emellertid skulle Öberg laga så, att brorsonen fick någon plats, och så mycket som möjligt

se till, att han ej kom att träda i faderns fotspår, på det att familjens namn icke ånyo måtte blifva vanhedradt.

Fru Öberg suckade, ty med qvinnans skarpa blick hade hon mycket bättre genomskådat sin mans värdige brorson, än Öberg sjelf; emellertid bestämde henne detta så mycket mera att ingå på sin mans förslag, ja, ännu mer, hon såg i det sällsamma sammanträffandet af den förut omnämnda underrättelsen i tidningen med gossens uppträdande en himmelens fingervisning, som man ej borde trotsa.

Emellertid befann Göran sig utomordentligt väl och slukade sin äggkaka. Den lilla sängkammaren syntes honom så behaglig, sängarne voro så mjuka och inbjudande, allt såg så treffigt ut. Hans synnerliga bifall vann det öfver ena sängen hängande gulduret; på kommoden stodo hvarjehanda småsaker; två små bågare isynnerhet, hvilka förmodligen voro af silfver, och mycket mera dylikt ådrogo sig hans plirande uppmärksamhet, sedan han slutat sin måltid.

Då han genom den tillslutna dörren hörde att de äkta makarne ännu samtalade med hvarandra, ansåg han att det kunde vara skäl att höra *hvad* de egentligen sade för goda saker. Han sprang sakta upp, smög sig till dörren och lade örat till nyckelhålet, men han kunde ej få reda på någonting. Köksdörren stod på glänt. Göran med sitt utpräglade lokalsinne måste se sig om och kastade en flyktig blick i köket. Till sin förskräckelse hörde han likväl ur halfdunklet derinne ett högt skri, som kom från kökspigan, hvilken blifvit skrämmd af hans röda hufvud. Han smög sig derföre tillbaka på sin plats, och då fru Öberg inkom i sängkammaren för att höra efter *hvad* som var å färde, satt Göran med den mest lugna mine och dinglade med benen under stolen liksom han ej rört sig från stället.

Sedan fru Öberg frågat Göran, om han ville hafva mera mat, och stuckit en stor smörgås i handen på honom, tillsade hon kökspigan att följa honom till kammaren på höskullen och der laga till en bädd åt honom.

Med en förtretad blick på Göran tog pigan lyktan, tände ljuset och gick förut öfver förstugan och gården, der båda försvunno uppför en brant och smal trappa.

TREDJE TAFLAN.

Sömmerskan.

Det var en härlig morgon i Mars månad 1851. Solen kastade sina strålar in genom fönstren till ett hus på Österlånggatan och belyste, bland annat, äfven ett litet vindsrum, som beboddes af Julia Kristina. Fastän hon endast var 17 år, hade hon mognat till en fullt utbildad qvinna. Och hur vacker var ej denna qvinna! Utan att vara regelbundet skönt, hade ansigtet en täkhet, som intog alla, hvilka sågo detsamma, och i Julias gång samt kroppens hållning låg något majestätiskt, som röjde en högre härkomst.

I sjelfva verket var också Julia Kristina af ädel stam. Fadern, som var polsk adelsman och deltog i det stora upproret år 1830, hade såsom flyktning ankommit till Stockholm, hvarest han försörjde sig med att renovera oljemålningar. Yrket inbringade föga och han lefde i stor fattigdom. Oförståndigt nog, gifte han sig likväl ett par år efter sin hitkomst och vardt derigenom ännu armare, ty han fick familj att försörja. Koleran bortryckte både honom och hustrun år 1834, och den lilla Julia, enda barnet, upptogs af madam Öberg, som vi uti första häftet af detta arbete omtalat.

Klockan var 9 på morgonen, och Julia, som ända sedan kl. 5 varit sysselsatt med sömnad, ty hon hade lyckligtvis för närvarande mycket arbete, höll just på att koka kaffe i kakelugnen, då det knackade på dörren. Vid Julias utrop: »Stig in!» inträdde Anna Sjöqvist, en af hennes vänninnor, sömmerska liksom Julia. Anna var

en ståtlig qvinna om 22 år; en något fräck min misspryde dock, tyvärr, hennes för öfrigt rätt vackra ansigte.

»Nåh, min docka», började Anna, då hon satt sig i den lilla pinnsoffan vid fönstret, »är du vid lika dåligt lynne i dag som i går?»

»Ja, humöret är föga bättre och blir väl ej heller så länge jag hvarje ögonblick kan vänta att bli husvill.»

»Kastar husvärden dig på dörren, så kom hem till mig, jag har plats för oss båda till dess du kan få någon bättre bostad. Ge mig en kopp kaffe, så språka vi litet medan den drickes. Jag skall berätta dig huru jag roade mig i går afton.»

»Hvar var du då?»

»Gissa!»

»På teatern.»

»Nej, der har jag aldrig så roligt, som på ett annat visst ställe. Du deremot sätter ju teaternöjet öfver alla andra.»

»Hvar befann du dig då?»

»I danssalongen på Söder. Du rynkar på näsan åt de der balerna; jag vet nog att de ej äro i din smak.»

»Det är därför, att dessa nästen äro röfvarkulor, der dygd och oskuld trädas under fötterna.»

»Det har du visserligen rätt i; de, som roa sig der, äro just ej mycket dygdiga, men hvad gör det? Sanningen att säga, är jag ej heller sjelf så dygdig.»

»Men ditt rykte...»

»Åh, hvad bryr jag mig om mitt rykte; en sömmerska blir i alla fall betraktad som en fallen varelse, antingen hon är dygdig eller ej.»

»Du har, tyvärr, rätt, men vi böra derföre ej göra oss sjelfva till det, som ryktet säger.»

»Jo, min ros, det är nästan alldeles nödvändigt.»

»Det inser jag ej.»

»Du kan lätt komma att inse det, när du varit någon tid utan arbete och, såsom förhållandet nu verkligen är med dig, icke kunnat betala hyran, icke har något att äta och kläderna äro utslitna. Jag har det i slika om-

ståndigheter så, att jag blott säger till en af mina vänner: »käre, hjälp mig!» och strax öppnar han sin börs och gifver mig hvad jag begär.»

»Nej, nej, Anna, till sådant kunde jag aldrig beqväma mig.»

»Det är derföre, att du ej har någon verldserfarenhet, men den tiden kommer nog, då du inser sanningen af mina ord. Jag har också en gång varit en lika oskyldig flicka som du, men den tiden är förbi; jag har blifvit förnuftigare och har lärt hvad man kallar *lifvets praxis*.»

»Nåh, hur gick det till?»

»Jo, det skall jag berätta. Det var en liten söt kryddkrämarestjant, som var förälskad i mig; af honom erhöll jag så mycket penningar, som jag behöfde — han var »låduggare» förstås — men på en gång blef det slut med kärleken.

»Stackars Anna!»

»Åh, du behöfver ej beklaga mig. På det glada lifvet hade jag nu fått smak, och jag fann snart en annan vän.»

»Hvar blef det af den förre?»

»Han är nu egen kryddkrämarestjant och har gift sig med en rik högaredotter. Jag köper alltid mina kryddbottor hos honom.»

»Åh, är det möjligt?»

»Det är ej förunderligt? Hos honom vet jag att jag ej får betala för mycket, ty han är rädd för att jag i så fall skulle omtala för hans fru hvad vi haft oss emellan.»

»Hur kan du gå till honom, då han är förlorad för dig, om du verkligen har älskat honom?»

»Älska och älska äro två olika saker. Den sanna kärleken, som finnes i romanerna, är för förnäm och för kostsam för oss fattige. Nej, vi måste låta oss nöja med den simplare. Om jag fattade romankärlek till någon, så blefve jag ju snart rent olycklig; ty ingen duglig man ville taga mig till hustru.»

»Hvem kan veta det!»

»Åh, det är en ren omöjlighet, sedan jag haft så många älskare. Men låt oss ej grubbla på det, utan tänka på annat. Vill du följa med på bal i morgon afton? Nu knackar det på dörren; hvem kan det vara!»

Värden i huset, en liten vindögd man trädde in. Efter att hafva helsat sade han:

»Mamsell Öberg! Nu är det mig omöjligt att vänta längre på hyran; får jag den ej i dag, måste jag låta vräka mamsellen från lägenheten.»

»Blygs hr Ström!» sade Anna — »hur kan ni vara så obarmhertig mot min vän Julia?»

»Åh, hon har varit obarmhertig mot mig, i annat fall hade jag ej skridit till de ytterligheterna.»

»Adieu, mina damer!»

Ström aflägsnade sig. Då han var gången, öfveröste Anna honom med skymford, medan Julia dolde sitt ansigte i händerna och gret.

»Hvad menade Ström dermed, att du varit obarmhertig mot honom?»

»O, fråga mig icke om det. Han har gjort mig så ärekränkande förslag, att jag ej vill tänka derpå. Hans beteende är så mycket skamligare som han är gift; grosshandlare S..., som förföljde mig i fjol höst och bort mot slutet af året, var åtminstone enkling.»

»Nåh, jag förstår; S... är känd för slika streck, men om Ström har jag aldrig hört sådant. Bli det allvar af med din flyttning, så kom till mig; jag skall ock lägga ut för dig hyran. Klockan är mycket; jag måste åstad. Adieu, kära vän!»

Knappast var Anna gången förr än Ström återkom.

»Förlåt att jag stör er, mamsell Julia», sade han, »men vi kunna nu tala ostörda med hvarandra.»

»Min herre, jag har göromål ute i staden och måste skynda mig.»

»Mamsell Julia får ej gå förr än jag sagt hvad jag vill. Det är om hyran jag vill tala. Jag är ej så sträng, som det låter till; tvärtom är jag lätt att komma till rätta med för mamsell Julia. Jag älskar er; det har jag

sagt. Jag vill skilja mig vid min hustru och taga er i stället.»

»Min herre!» sade Julia med bestämd ton, »jag vill ej höra ett ord mera derom. Jag vet hvad ni menar, men ni lurar mig ej. Dessutom skulle jag omöjligen kunna taga er till man, om ni ock vore skild från eder hustru och hade allvar med edert anbud.»

»Men jag har satt mig i sinnet, att ni skall blifva min,» sade Ström och slingrade sina armar om Julias lif. Julia blef vid detta oförskämda anfall vred, och satte sig till motvärn. I detsamma rycktes dörren upp, och Julia fick undsättning från det håll, hon minst förmodat.

In trädde nemligen fru Ström, som ej allenast var sin mans utan hela husets skräck. Hon var groft bygd och argsint; hennes väsen var af mera manlig än qvinlig art. Huru Ström vågat gifva sig med denna qvinna, har aldrig kommit till allmän kännedom, men så mycket är säkert, att fru Ström var både sin mans hustru och tyrann. Att finna sin man på väg att begå otrohet, dervid var hon van, ty det hade händt flere gånger. Hvarje gång hade han emellertid fått prygel, ty för fru Ström var det en bagatell, att piska upp en slik klenväxt stackare som Ström; hon hade till och med djerfts handgripligen öfverfalla åkaredrängar, schåare o. s. v. och mången gång äfven då gått af med segren.

»Din fördömde lymmel, din åsna, ditt kräk!» skrek fru Ström, som redan fattat sin man i nacken, böjt honom framstupa öfver sitt knä och lagade sig till att ge honom ordentlig stut med en käpp, som hon hade i handen vid sitt inträde. »Jag skall min själ lära dig att göra räfstreck! *En* hustru är ej nog för dig, utan du vill ha *ett helt hare*m liksom en turk.»

Slagen regnade nu ned öfver den arme mannens rygg — isynnerhet öfver slutet af densamma, och en stund hörde man nu blott svordomar och skällsord från fruns samt jemmer från hennes mans sida. Slutligen antingen tröttnade fru Ström, eller också tyckte hon att offret

fått nog för denna gång, ty hon lät stackarn resa sig och röt till honom:

»Ned med dig och se till boden; jag har ett par ord att tala med mamsellen här emellan fyra ögon.»

Ström skyndade sig så fort han kunde ut, sneglände vid förbifarten, med fasa målad i sitt ansigte, på sin äkta hälfts käpp, påtagligen af fruktan att denne ännu en gång skulle börja att dansa polska på hans rygg. Detta skedde dock ej; ty fru Ström vände sig mot Julia och tilltalade henne sålunda:

»Hör nu lilla mamsell; icke hade jag väntat, att ni skulle vara fräck nog att kasta ut edra nät för min man; nej, jag trodde mig kunna svära på, att ni var som ett oskyldigt barn i alla hänseenden.»

»Oskyldig i alla hänseenden är ingen, men till den förbrytelse, ni afser, är jag ingalunda skyldig.»

»Vacker oskuld! Om ni också svure vid eder själs salighet att ni vore oskyldig, så trodde jag ej derpå.»

»Men jag säger...»

»Tyst! säger jag; ni är falsk och gemen. Om ni ej skyndsamt packar er ifrån huset, så får ni med mig att göra på ett sätt, som skall förta' lusten hos er att sätta ondt mellan mig och min man. För resten torde polisen snart göra en påhelsning hos er för barnlikets skull, som hittats på vinden nu på morgonen. Troligen är ingen annan än ni moder till detsamma.»

»Hvad säger ni fru Ström! Har man hittat ett barnlik på vinden och tror mig hafva med den saken att skaffa?»

»Ja, det är som jag säger. Anmälan om förhållandet har skett på poliskammaren, och vi kunna hvarje ögonblick vänta att få se rättvisans tjenare komma för att anställa undersökning. Ni är den enda unga ogifta qvinna, som bor här i huset, och det är derföre ej underligt, om misstankarna falla på er, helst när man ser att ni lägger ut krokar till och med för gifta män.»

»Blygs, säger jag, fru Ström, att yttra sådant om mig! Är jag olycklig nog att misstänkas för slika brott,

så hoppas jag att Gud nog skall förhjelpa dertill, att min oskuld uppdagas.»

»Vi få väl se», sade fru Ström och aflägsnade sig brummande.

Då Julia blifvit ensam, bröto tårarne fram ur hennes ögon. Både harm och rädsla intogo hennes sinne — harm öfver att vara så misskänd och rädsla för att få sitt rykte förstördt genom de misstankar, som fallit på henne, fastän hon med sig sjelf visste att hon var fullkomligt oskyldig.

Brottets skola.

Vi uppsöka nu vår gamle vän Göran efter det att han några veckor varit i farbroderns hus. Öberg föreföll det, som skulle »någonting dugligt bo i pojken» och som vore han blott förvildad. För att således hafva honom under ögonen, förskaffade han honom en stallpojkes anspråkslösa befattning hos sin husbonde.

Göran fick en ny klädning, som förfärdigades af den barnlösa farbroderns gamla aflagda kläder. Öberg bemödade sig att bibringa gossen de nödvändigaste kunskaperna för stalltjensten, understödde sin undervisning då och då med en väl anbragt örfil, och Göran tycktes hafva lätt att fatta.

Han försökte snart förskaffa sig kännedom om huset. Vid en redan på morgonen första dagen företagen undersökning upptäckte han, att på höskullen, der han hade sitt sofrum, fanns en lucka, som gick utåt en helt och hållet obesökt och äfven nästan obebodd och genom höga gårdsmurar bildad gata. Göran utfunderade genast, att denna lucka var mycket viktig och att man medelst en stege — och sådana lågo flera på skullen — kunde mycket beqvämt komma ned på gatan, och att han således härifrån, när det behagade honom, kunde helt oförmärkt göra de intressantaste utflygter.

Vidare fick Görän veta af de andre stallpojkarne, att i byggningen näst intill förvarades en ofantlig skatt, nemligen grosshandlarens stora kassa; att nyckeln till porten i den mur, som afskilde de båda gårdsplanerna till de två stenhusen och genom hvilken man kom till kassakontoret, fanns i Öbergs förvar och att denna port alltid var stängd. Naturligtvis var närheten af en så ofantligt stor summa penningar för Görän af stort intresse; från det lilla fönstret i sin kammare kunde han se ned på den andra gården, och för honom fanns icke någon port till, emedan han, när han ville, kunde krypa ut på stalltaket, sedermera fira sig ned på muren och derifrån på gården.

En afton gjorde Görän en af sina vanliga utflygter genom luckan på höskullen, i det att han nedsatte en af de lättaste stegarne från skullen på den af ingen upplysta gatan, hvarefter han utpraktiserade sig sjelf och satte stegen så tätt mot väggen, att ingen kunde se honom, om någon händelsevis passerade gatan. Dessa utflygter räckte ofta till midnatten, allt efter som det behagade honom. Fastän Öberg icke gaf honom några penningar, och Görän i sin befattning såsom stallpojke icke fick mera än husrum, kläder och mat, var han dock icke helt och hållet utblottad på penningar. Med den skarpa blick, som var honom egen, hade han snart lyckats upptäcka draglådan, der fru Öberg brukade förvara sina hushållspenningar. Enär det var vinter, tillät farbrodern honom att om aftnarne sätta sig vid spiseln och afhöra det äkta parets aftonunderhållningar. Görän visste nu att till sin nytta använda de aftnar, som Öberg måste hemta sin husbonde från teatern, bjudningar o. s. v. Han passade då på att, medan fru Öberg befann sig i köket för att uträtta hushållsgöromål, söka praktisera sina fingrar i den lilla kassan. För sådant ändamål måste han först förskaffa sig en nyckel, som passade till draglådan, och detta kostade honom icke mycken möda.

(Forts.)

(Nästa häfte utkommer om några dagar.)

Julia häktas oskyldig.

(Forts. från 3:dje häftet.)

Först tog han ett aftryck i vax af den rätta nyckeln; derefter köpte han i en lumpbod en gammal nyckel af ungefär den storlek, som behöfdes, och tillflade den efter vaxaftrycket. Sedan han sålunda erhållit en falsk nyckel, var det honom lätt att förskaffa sig mynt i smärre partier. På det att fru Öberg ej skulle märka någonting, stal han blott öresvis, men hvilket, enär det ofta förnyades, likväl utgjorde så mycket, att han på sina utflygter ej behöfde hungra eller törsta.

Göran's instinkt hade äfven ganska snart fört honom till rätta stället, der han kunde inhemta något för att fortgå på sin påbegynta bana. Redan vid en af sina första utflygter, då han var stadd vid kassa, hade musik, som hördes komma från en i en smal gränd i staden befintlig krog, ådragit sig hans uppmärksamhet. Göran var älskare af musik och ingick derföre på krogen, som utgjordes af ett rum, i hvars bakgrund han genom tobaksröken såg en smutsig disk, och i ett hörn af rummet ett par trasiga musikanter, af hvilka den ene var blind. I denna krog bestod sällskapet nästan alltid af liderligt slödder af båda könen, af hvilket några par just nu togo sig en sväng mellan borden. Till sin öfverraskning fann Göran, att sällskapet till största delen bestod af mycket unga personer af båda könen.

Göran var ingen vanlig företeelse; han hade knappt stuckit sitt eldröda hufvud in genom krogdörren, förr än en af krognymferna fick tag i honom. Han blef alltså fort införd i sällskapet, och detta föll honom särdeles på läppen, i synnerhet flickslinkan, ett stycke varelse om knappast aderton år, med korpsvart hår, gnistrande ögon och kinder, som blifvit röda af dansen. Denna dam, som märkte att det var en nybörjare, med hvilken hon här hade att göra, beslöt att lägga an på honom för att möjligen kunna afpressa honom de penningar, han kunde anskaffa.

Kärleken är en ganska dyrbar lyx, då det älskade föremålet är af slik beskaffenhet, som den dam, hvarom

här är fråga. Göran fick erfarenhet häraf. Ännu aldrig, såvidt han kunde erinra sig, hade det inträffat, att någon tyckt om eller smekt honom. Snarare hade han funnit att han väckte fruktan och afsky hos ett stort antal af dem, med hvilka han kom i beröring. Då nu den svarthåriga skönheten, långt ifrån att visa rädsla och motvilja, fast heller røjde välvilja mot honom och utmärkte honom framför de öfrige af sällskapet, med hvilka Göran, hvad utseendet beträffar, alldeles icke kunde utvärda täflan, så riktigt förbryllades han och intogs af glädje. Han besökte nu krogen hvarje afton och gjorde flickan ordentligt sin kur. Snart insåg han dock omöjligheten af att fortfarande kunna nöja sig med det lilla, som fru Öbergs hushållskassa inbringade honom, allrahelst som han var för slug att blottställa sig genom några djupare tag i lådan, synnerligen som det redan nu hände, att gumman Öberg skakade på hufvudet, då kassan ej ville slå in.

Göran hittade emellertid snart på andra medel. Han skaffade hemligt hästtacken, stycken af remtyg m. m. från stallet upp på höskullen, praktiserade dem ned på gatan och sålde dem i staden. Då flere dylika stölder lyckats för honom, såg han sig snart i besittning af en icke liten summa penningar, och detta behagade honom så mycket, att han, då denna var slut, trodde sig icke kunna lefva med mindre än att han ständigt kunde förfoga öfver en slik summa.

Såsom vanligt bestod sällskapet på krogen icke blott af liderliga personer utan äfven af förbrytare, som af polisen icke stördes i sina nöjen, fastän deras tillhåll var mycket väl bekant för densamma. Endast då den behöfde den ena eller andra af de misstänkta eller redan straffade personerna, visste polisen att den här skulle finna den, som eftersöktes, och han greps äfven utan buller. Stället var tillika en nederlagsplats för tjufgods, och värden var misstänkt såsom tjufgodsgömmare. Det kunde följaktligen icke slå fel, att Göran tillika med några ännu yngre ledamöter af sällskapet snart skulle

blifva hemmastadd med samma fria konst, som han redan i tysthet för sig sjelf utöfvade.

Genom sitt rörliga lynne, sina lustiga infall och sin beundransvärda förslagenhet, som han redan vid så tidig ålder ådagalade, hade Göran förvärfvat sig en synnerlig aktning af en grupp, som sent på aftnarna brukade komma till krogen, och hvars ifriga sakta samspråk bevisade att den hade viktiga affärer för händer. Denna grupp bestod af omkring ett halft dussin personer, som dock sällan på en gång voro församlade. Alla voro de unga, mycket ofta snyggt klädda, och ibland åter visade de sig i en så trasig drägt, att Göran hade möda för att igenkänna dem. Äfven brukade de ständigt vara vid god kassa och blefvo med en särdeles uppmärksamhet uppassade af värden och hans folk.

Bland dem utmärkte sig en egen figur, en liten spenslig och smidig yngling, knappast nitton år gammal, med judiska anletsdrag; hans rörelser liknade en ödlas, hans plirande falska blick tillkännagaf spetsbofven, och af sina kamrater kallades han ständigt för "knipsluger". Så ofta Göran såg honom, hade han alltid de viktigaste saker att berätta för sällskapet, och dessa saker föredrog han med en sådan rörlighet i armar och händer, med så illpariga och lurande blickar och med en sådan ordrikeedom, att de andra blott nickade och derefter hemlighetsfullt lutade hufvudena mot hvarandra.

Göran hade nyligen blifvit närmare bekant med detta sällskap; man hade ännu icke invigt honom i dess förehafvande, men man lät honom förstå, att man väl hade lust att vinna honom för sina afsigter. Han hade väl ännu kvar penningar för sina sednaste fördelaktiga bedrifter, likväl skulle de snart taga slut. Till sin förskräckelse hörde han en dag huru farbrodern satte hela stallbetjeningen i rörelse, emedan han ej kunde få fatt på några remtyg och täcken. Göran allena visste hvar det förlorade fans, men ingen syntes hafva den minsta misstanke, att han kunde vara den skyldige. Ovädret gick öfver, men hotade att förnyas morgonen derpå, då

det eftersökta ej kom till rätta. Görän begaf sig om aftonen till sitt vanliga ställe, der han lockades af några andra förhoppningsfulla ynglingar att deltaga i spel med kort, men då han ej var vuxen de medspelandes knep och konstgrepp, förlorade han hela återstoden af sina kontanta penningar. Nedslagen återvände han hem, drog upp stegen efter sig och smög sig till sin kammare.

På vägen dit tyckte han sig höra något buller i närheten. Han stannade, lyssnade och hörde ånyo att något prasslade i halmen, som låg uppstaplad straxt bredvid honom. Görän var ej rädd. Han höll andan och med sin skarpa hörsel förnam han återigen, att halmen prasslade såsom om någon lefvande varelse skulle ligga gömd i densamma.

Görän hade snart fattat sitt beslut. Sakta smög han sig till sin kammardörr, som han aldrig brukade stänga, och gick in i kammaren. Då han för eldens skull icke vågade hafva bart ljus, utan ständigt hade en lykta, tog han denna i ett hörn af rummet, höljde en näsduk öfver densamma och tände sedermera ljuset så försigtigt, att icke något sken kunde falla i kammaren, omsvepte lyktan på det noggrannaste och gick ut lika tyst som han kommit in i rummet.

Då han kommit på det misstänkta stället, afhöljde han plötsligt lyktan. I första ögonblicket bländade honom omvexlingen af mörker och ljus, deremot hörde han ganska tydligt att en lefvande varelse kröp fram ur halmen. Strax derpå såg han en mörk figur, som just var i begrepp att skynda sig bort.

Med ett språng var Görän på denna skepnad, slog den slag på slag i nacken med sin kraftiga knytnäfve och nedtryckte den till golvet. Görän hörde en hväsning såsom af en katt, derefter en storknäng och sedermera några oartikulerade ljud. Kännande af sin motståndares rörelser, att han var vida öfverlägsen denne i krafter, kullkastade Görän honom, satte knäet för bröstet på honom och höll lyktan för hans ansigte.

Hela uppträdet hade aflupit utan buller, med undantag af de få förut omnämnde ljuden. Görän, klippsk af sig, var redan glad öfver att kunna öfverlemna till sin farbror en tjuf, som han kunde påbörda stölden af remtytgen och täckena. Men hvem beskriver hans förvåning, då han såg framför sig ett för honom alltför väl bekant ansigte, nemligen »knipslugers»! Denne slyngel var det, som låg framför honom mera halfdöd än lefvande och darrade i alla leder.

»Knipsluger!» utropade Görän förvånad, släppande sitt tag. »Fy, skäms ni ej att som en rätta krypa omkring här i halmen? Hvad söker ni här, och huru har ni kommit hit?»

Knipsluger hemtade sig med möda, ty mod var icke hans svaga sida; han kippade efter andan, ty Görän hade nära på strypt honom, och stirrade på denne med sina stora plirande ögon. Ett bofaktigt leende var i början hans enda svar, men sedan han något kommit sig före, framhväste han med svårighet:

»Men så tag då bort knäet från mitt bröst, ni håller ju på att förderfva mig.»

Görän hade icke tänkt härpå; han steg nu upp och äfven knipsluger reste sig och ruskade på sig.

»Fördömdt! ni hade så när qväft mig», utbrast han grinande.

»Ja, åtminstone hade jag slagit sönder er, om jag ej kommit på tanken att gå efter lyktan», sade Görän. »Men vet ni hvad, min kära klipsluger, ni är en riktig stackare! Säg mig egentligen, hvad söker ni här och hvarför smyger ni omkring på min mark?»

»På *er* mark?» frågade juden öfverraskad.

»Ja visst, och efter som ni en gång gjort mig ett besök, vill jag blott säga er, att jag är i grosshandlare S—s tjänst.»

»Jag måste tala med er; jag har något viktigt att säga.»

»Godt; så kom då med mig till min kammare, der kan ingen höra oss.»

Båda ingingo i den blott med en dålig bädd, en stol och ett söndrigt bord möblerade kammaren, i hvilken luften var iskall. Göran satte sig på sängen och sköt fram stolen åt sin gäst medan han stälde lyktan på bordet.

»Kära Göran!» började juden hackande tänderna af köld och förgäfves seende sig omkring efter någon kachelugn; »jag tror vi befinna oss i temligen lika omständigheter; vi måste en gång förskaffa oss en ordentlig summa penningar och komma oss på bättre fötter. Detta har länge varit mitt sträfvande; dock har det ännu icke velat lyckas mig. Uppfostrad i barnhuset, satte man mig i tjänst hos en klädmäklare. Jag blef likväl snart mätt härpå och träffade med honom den öfverenskommelsen, att han mot en bestämd årlig summa skulle lemna min förmyndare en ordentlig rapport öfver mitt välförhållande, men för öfrigt öfverlemna mig åt mig sjelf. Häraf kommer det sig, att jag ibland icke har någon bestämd bostad, och då jag nu denna natt såg en stege vid muren och fann luckan vara öppen, så beslöt jag att här taga mitt nattlogi.»

»Och det var *ingenting vidare*, som ni sökte här?» frågade Göran blinkande och fullkomligt öfvertygad, att den lille juden ljugit för honom.

»Ingenting, kära Göran! Men då ödet på ett så underbart sätt här fört oss tillsammans, och då ni synes vara just min man, så vill jag göra er ett förslag. Då nemligen nu för tiden den enskildes krafter icke förslå, och alla sträfva att förena sig för att samfäldt kunna verka, hafva äfven *vi* bildat ett sällskap, som med förenade krafter syfta åt *ett mål*, och vi hafva funnit oss väl derved. Jag är, så att säga, detta sällskaps väderkorn, jag uppsnokar ställen och tillfällen; en annan är hufvudet, en man med ruff i sig, beslutsam och med en vana och raskhet, som gränsar till det fabelaktiga, och åter andra äro de verkställande armarne. På så sätt går saken förträffligt, och om ni vill, så kan ni äfven få sluta er till oss.»

Göran öfverlade med sig sjelf och fann förslaget icke vara så oäfvat.

»Kommer ni i morgon till Paradiset (så kallade man krogen), skall ni der få höra vidare om saken. Om det då behagar er, föra vi er till vår hufvudman; ni skall ej komma att ångra saken. Ni må ej tro, att vi lefva så knussligt; vi hafva våra förlustelser, våra baler m. m., der det går mycket hyggligt till. Hvad svarta Lotta beträffar, som visat er så mycken uppmärksamhet, så vill jag säga er, att hon är mycket för simpel för oss; vi hafva dem, som äro *bättre upp*... Behöfver ni slutligen penningar, så säg bara till, *han*, hufvudet vårt, ger er dem *i förskott*...»

Göran hörde knappast talas om penningar förr än han framsträckte sin hand. »Jag ingår i sällskapet!» sade han. »I morgon afton således!»

Sedan denna öfverenskommelse var uppgjord, kände juden att han frös förskräckligt; han darrade som ett asplöf och blåste förtvifladt i händerna.

»Sitter jag här längre, blir jag en isbit,» sade han. »Låt mig derföre åter krypa ned i halmen. I morgon bittida före daggroningen skall jag bege mig af; hvarföre ni då måste släppa ned stegen så att jag kan komma på gatan. I morgon afton träffas vi åter.

Det skedde så, och denna natt drömde Göran om berg af guld.

Vi återvända nu till mamsell Julia, som vi lemnade, då fru Ström tömt sin vredes skål öfver så väl den staccars otrogne mannen som öfver Julia.

I Ströms hus bodde poliskommissarien Roth med familj. Roth sjelf var en kraftfull man om några och femtio år och hans fem år yngre hustru var en ståtlig qvinna med ännu ganska fördelaktigt utseende. Fru Roth hade icke skänkt sin man någon son, men två döttrar, som småningom vuxit upp till lika sköna och älskvärda

damer, som deras mor varit och till en del ännu var. Enär Roth ansågs för en ganska »tät» man, som kunde ge sina vackra döttrar god hemgift, saknade naturligtvis mamsellerna Roth ingalunda tillbedjare. Roth hade en sommarvilla i skärgården, och å densamma vistades fru Roth med sina döttrar under fem månader af året, medan mannen för det mesta för sina tjensteåliggandens skull måste uppehålla sig i Stockholm. Vid den Rothska villan lefdes ett gladt lif. Icke blott om dagarne utan långt in på de varma och doftande sommarnätterna hade man hört musik och sång, dans och skratt och många trodde sig äfven ha hört sakta suckar och kärlekshvisningar. På hösten flyttade Rothska familjen till staden, men det var nu ej så treffigt som förut. Maria, den yngsta dottren, hemkom sjuk och visade sig icke mera utom dörren. Tillika med hennes helsa försvunno äfven de tillbedjare, som fallit på hennes andel. Modren började blifva förstämnd och orolig, mången gång uppjagad såsom af en stor inre ångest. Louise, den äldsta dottern, blomstrade ännu i sin yppiga skönhet.

Det var en sorglig vinter i poliskommissariens Roths hus. Den arma Maria vardt allt sjukare, stängde sig inne i sitt rum och låg nästan alltid till sängs. Modern och mamsell Louise voro förstämnda, och den förra i synnerhet blef allt oroligare, liksom fruktade hon en stor olycka. Pappa Roth var den ende, som hade friskt humör; han lefde endast för sina göromål.

Dagen före den, då fru Ström så obarmhertigt afstraffade sin man, satt poliskommissariens på aftonen i sitt rum och rökte, när in till honom rusade hans gamla trotjenarinna, Martha, och berättade, att hon på vinden funnit instuckat bakom skorstenen ett bylte, som vid efterseende befunnits innehålla ett dödt fullgånget foster. Roth, som var en lugn och erfaren man, förbjöd Martha på det strängaste att omtala tilldragelsen, enär sträng förtegenhet var, som han sade, det ändamålsenligaste man kunde göra, när man ville efterspana den brottsliga modern till fostret.

För Martha var det emellertid ej möjligt att kunna helt och hållet tiga. Hela natten hade hon vändats för det att ingen annan kände hemligheten, och tidigt på morgonen var hon inne hos fru Ström och yppade hvad hon sett. Frun måste dock först heligt lofva, att ej för någon menniska omtala saken förr än kommissarien Roth gäfve sitt tillstånd dertill.

Huru fru Ström höll detta löfte, har jag visat i förra häftet. Ej nog med att hon utan ringaste försyn uttalade hvad hon visste, hon djerfdes till och med i sin vrede framkasta mot mamsell Julia den kränkande misstanken, att just denna sednare var moder till det afdagatagna och å lön lagda fostret.

Sanningen att säga hade poliskommisariens misstanke äfven fallit på mamsell Julia. Med undantag af hans egna döttrar, på hvilka naturligtvis inga misstankar kunde falla, funnos i huset inga unga, ogifta kvinnor. Julias rykte var dessutom förut ingalunda fläckfritt. Hon hade haft flere tillbedjare, och särskildt visste man, att grosshandlaren S..., som, såsom vi förut meddelat, i hela hufvudstaden var känd såsom en kvinnoförörare, året förut lagt ut sina nät för den vackra sömmerskan. Under sådana förhållanden var det ingalunda underligt, att Roths misstankar föllo på Julia, och att han beslöt vända sig med sina efterforskningar åt detta håll.

Poliskommisarien Roth var en hederlig man, men hade det hos en polisman oförlåtliga felet att vara envis och tvärsäker. Sistnämnde fel kom af egenkärlek och stolthet. Om han fattat misstanke mot någon, var det ytterst svårt för honom att häfva densamma. Utan att egentligen vilja göra orätt, gjorde han det ganska ofta mot sådana personer, som råkat ådraga sig hans misstankar, och af de misstag, han sålunda begick, blef han ingalunda försigtigare. Vid det enskildta förhör, han företog med Julia, styrktes han i sin förut fattade mening derom, att hon var det hittade döda barnets moder, och detta af intet annat skäl, än att hos henne röjdes en oro, förvirring och bedröfvelse, som dock var ganska na-

turlig och hade sin förklaringsgrund i den då oskyldiga kvinnans fasa och förskräckelse öfver att vara misstänkt för ett slikt brott. Julia vardt nu häktad. Efter någon tid, sedan hon dock först undergått flere förhör och måst underkasta sig en upprörande läkareundersökning, som fullständigt ådagalade hennes oskuld, försattes hon visserligen på fri fot, men någon upprättelse för sitt lidande erhöll hon icke. Lagen tillerkänner ej slik upprättelse; det beklagansvärda offret får nöja sig med att slippa från det straff, som ej förtjents. Det bedröfligaste vid dylika af lagens vårdare begångna misstag är emellertid, att den lägre hopen är böjd för att låta en oskyldigt häktad qvarblifva i den skugga, hvori hon en gång blifvit stäld. Någon barmhertighet mot sådana stackars lagens offer är ej att vänta. Den stora mängden antager sällan möjligheten deraf, att misstag begåtts; snarare håller den före, att lagens handhafvare nog haft rätt, men att fullständiga bevis för brottsligheten saknats, så att straffet ej kunnat ädömas.

Vi behöfva väl knappast tillägga att poliskommissariens egen dotter, Maria, var moder till barnet. Efter fruktansvärda samvetsqual uppdagade hon det för sin far, dock för sent för att rädda Julia från den kränkande behandling, hon undergick. Fadern, som greps af sorg både öfver sitt barns brottslighet och öfver den orättvisa, han begått mot Julia, tog afsked från sin tjänstebefattning, reste med sin familj till Amerika och bosatte sig der. Den brottsliga dottern dog ett par år derefter, som det sades af grämelse.

Den gamle korporalen.

Långt borta på Ladugårdslandet vid en af de till fria fältet stötande gatorna stod ett hus såsom en öfvergifven och bortglömd fältpost. Det var bräckligt af ålderdom och stod utom den snörräta linien af de öfriga

nybygda husen, hvarföre alla vid gatan boende väntade på, att det slutligen skulle blifva inköpt af staden och nedrifvet.

Huset var föga bebodt; nedra botten hyrdes af en limfabrikant, i öfre våningen bodde en gammal fru, som hade klädstånd i staden och som äfven förhyrde ena vindsvåningen, der hon hade förvaradt det förråd, som ej fick rum i hennes lilla bod. Vindsvåningarna, som voro två, stodo för det mesta outhyrda, ty de voro så kalla att ingen ville bo der om vintern. Hvardera af dessa våningar hade sin uppgång.

I den af klädståndsfrun oupptagna vindsvåningen inflyttade emellertid en man, som man sade vara en gammal korporal, hvilken ärft ett litet kapital och lefde af sin lilla ränta. Våningen bestod af ett ganska rymligt rum och en liten sängkammare. En viss timma hvarje middag såg man korporalen med en liten pipa i munnen och en dugtig knölpåk vandra åt tullen till, och ett par timmar derefter återvände han hem. Så gjorde han äfven den dag, vi nu gå att beskrifva. Med raska steg gick han uppför den branta trappan till sitt rum, och, sedan han inträdt, tände han lampan och gjorde sig i ordning att göra upp eld i den lilla jernkaminen, samt svor den ene eden efter den andra, då veden och koksen ej ville brinna. I början hade gubben störts af en mängd råttor, men sedan han medelst gift afdagatagit en stor del, hade intet afbrutit den ensliga tystnaden till dess för ungefär en vecka sedan hvarje afton varit mycket lifligt bredvid honom i klädmäklerskans magasin, der han hört röster och hammarslag. Förgäfves ansträngde han sig för att kunna utfundera hvad man hade för sig derinne, ty fastän väggen blott var af bräder, kunde man icke höra hvad som sades, emedan en mängd gamla klädesplagg voro upphängde på den vägg i rummet, hvilken vette mot korporalens bostad.

Korporal Käck, så hette gubben, som älskade tysthet, blef i början förtretad öfver den myckna oron; derefter väcktes hans nyfikenhet, och ibland föreföll det

honom, som man förehade rätt besynnerliga saker derinne, hvilka just icke tillhörde klädmångleriyrket.

Käck hade något af en polismans instinkt i sin natur; han beslöt derföre att passa på en gång för att få se hvad slags folk, som om aftnarne besökte klädstandsfrun. Han lade sig på lur vid den tiden, som han brukade få höra röster i rummet bredvid och såg nu några män af misstänkt utseende gå in i huset och uppför trappan till magasinet. Smygande sig efter dem, hörde han huru dörren vid deras knackning öppnades deruppe och huru en gammal qvinna emottog dem.

Dessa nattliga besök voro sannerligen besynnerliga, ty hvad kunde väl dessa män hvarje afton hafva att göra hos den gamla frun? Emellertid lät han det passera. Småningom började dock saken att blifva intressant för honom. Han hörde underliga samtal, ty de derinne måste ej känna till att rummet näst intill sedan någon tid var bebodt, efter det att det stått öde ett par år. Korporalen började undersöka brädväggen för att se, om den ej på något ställe var söndrig.

Vid denna undersökning fann han verkligen, att de bräder, hvaraf väggen utgjordes från det ställe, där taket började slutta nedåt, voro endast löst tillspikade. Det var isynnerhet förhållandet med dem, som sutto längst bort i vrån. Då om dagarna allt var tyst inne i magasinet, grep han en morgon verket an, sedan han försett sig med en kofot och tång. Det lyckades honom äfven att lossa de båda korta, upptill snedt afskurna bräderna och på så sätt få en öppning, genom hvilken han kunde krypa in i rummet näst intill.

Käck böjde sig ned för att kunna kasta en blick ditin. Han utsträckte armen och fick fatt i ett stycke ylletyg, som han, sedan han tagit lampan till hjälp, fann vara nedra ändan af en kappa. Vid närmare undersökning bekräftades hans förmodan; hela väggen var fullhängd med gamla kläder.

Käck stälde sig på knä, kröp in genom öppningen, slingrade sig försigtigt mellan klädesplaggen och såg

snart ett matt ljusskimmer. Sakta sköt han undan det sista hindret och befann sig i ett rum, hvars väggar på de mest olika sätt voro garnerade med gamla kläder.

»Paltor! Ingenting annat än gamla paltor», brummade han för sig sjelf, i det han kröp framåt och försigtigt såg sig omkring. Ingen syntes till. Käck reste sig upp och började sin undersökning, som äfven hade den mest märkvärdiga utgång.

Till höger och venster, till hälften gömda under några klädesplagg, stodo några med messing beslagna kistor, i ett af hörnen i rummet stod en smältugn, på ett bord stodo och lågo till en del några till hälften tömda glas, två ljusstakar med nästan nedbrunna ljus och hvarjehanda guldsmeds- och låssmedsverktyg. Ett skrufståd var fastsatt vid ena hörnet på detta bord; der bredvid lågo några kringvridna dyrkar, hvilka Käck i synnerhet betraktade med stora ögon.

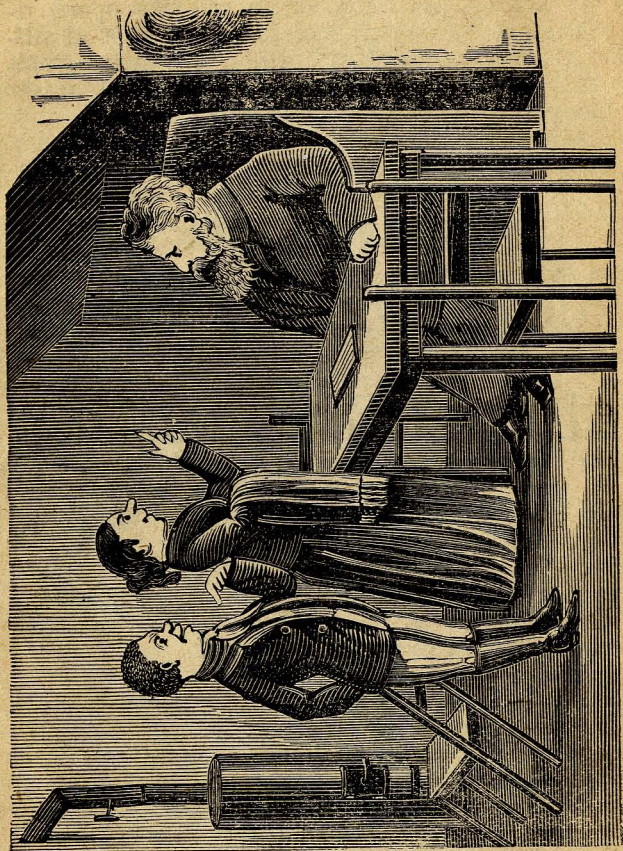
»Ha», mumlade han seende på alla dessa saker, »der dyrkar finnas, der bruka tjufvar ej vara långt borta. Det här börjar verkligen bli intressant.»

Käck undersökte smältugnen närmare och fann att man kort förut arbetat i densamma; detta bevisade äfven de rundtomkring liggande deglarne och verktygen. Derifrån kom han till kistorna. Dessa voro ej lästa. Käck lyfte nyfiken på locket till den första, och nu såg han till sin förvåning en samling af så olika föremål deri, att han i början ej ville tro sina ögon.

Der lågo nemligen om hvarandra guld- och silfverur, kedjor, hals- och armband, broscher, ringar, silfverbägare, skedar och en mängd andra slags dyrbara saker. Ja, hvad ännu mera var, somliga af dessa saker, såsom t. ex. skedar, silfverskålar och stakar, voro med våld så sammanböjda, som skulle äfven de snart vandra till smältdegeln. Man såg att egaren eller egarne ej fäste något afseende på *formen*, utan endast på *metallvärdet*.

(Forts.)

(Nästa häfte utkommer om några dagar.)

Göran presenteras för »amerikanaren».

(Forts. från 4:de häftet.)

I den andra kistan lågo bara redan nedsmälta saker, som blifvit förvandlade till oformliga silfverklumpar; vidare gamla silfvermedaljer, plantsar m. m., allt af silfver. Det var ej mera något tvifvel, att man genast smält de större silfverpjeserna och sedermera här nedlagt klumparne.

»Jo, det här är ett snyggt sällskap,» mumlade Käck. »Ingen ärlig kristen menniska umgås så med dyrbara saker, som man här har huserat med dessa. Hvad man ärligt betalar, aktar man och smälter ej tillsamman i oformliga klumpar. Min grannfru måste således drifva mycket egendomliga affärer, för hvilka de här paltorna skola tjena som täckmantel. Derifrån kommer alltså detta knackande och hamrande och mycket annat, som här har förehafts. I alla fall måste jag se hvad de hafva för sig för goda saker. Omkring klockan 8 bruka de infinna sig här; om jag således en kvarts timme förut gömmer mig der bakom kläderna, så kan jag lyssna på det snygga sällskapet.»

Käck anträdde varsamt sitt återtåg, ordnade bräderna på sin plats, var hela dagen tystare än vanligt och inväntade med längtan aftonen. Denna kom och fann Käck på sin post, gömd bakom en gammal, ända ned till golfvet hängande militärkappa och en stor sjubb-skinnspeles, på hvilken förstnämnda han skurit ett hål för att kunna se sig omkring.

Hans tålmod skulle emellertid sättas på ett hårdt prof. En timme förgick utan att någon lät höra af sig; han frös redan, oaktadt pelsen, bakom hvilken han stod gömd. Han ämnade just med förtrytelse lemna sin post, då han hörde bullrande steg och röster. Strax derpå inkommo två personer. Den ene af dem påtände det på bordet stående ljuset, och Käck såg nu framför sig två ännu unge män, som, trötta, satte sig ned på stolarne.

»Har du hört, att den gamla varit hårdt deran i dag?» frågade den ene. Man har instämt henne för gömmande af tjufgods, men hon har svängt sig bra och bevisat att

perlbandet blifvit lemnadt till henne af en person, som hon ej kunde misstänka, och man kan på sin höjd plikt-fälla henne för oloflig pantbelåning.»

»Ja, den som skall knipa henne, han får stiga tidigt upp», sade den andre, skrattande.

»Amerikanaren vill i afton göra upp räkning med mamma Ros och derefter mottaga kramet», började den förste åter efter en stunds förlopp, visande på kistorna, »jag är mycket nyfiken att få veta huru mycket som faller på vår lott. Han skickar hela bundten öfver till Amerika, säljer det der till höga priser, och vi få åtnöja oss med en spottstyfver».

»För de små affärerna behöfver han oss, de stora gör han upp för egen räkning», sade den andre. »Han skall för öfrigt hafva något viktigt för sig. Mutter Ros gaf mig i går en liten vink härom. Det är en satans karl den der amerikanarn».

»Knipsluger har lofvat, att i afton taga den röde med sig; amerikanarn vill tala med honom, emedan han vill använda honom till något arbete. Pojkvalpen tycks vara lofvande, man måste blott söka uppfostra honom».

Ånyo hördes buller i trappan, dörren öppnades och in kom Knipsluger, den lille juden, och efter honom vår gamle bekante, Göran.

»Mamma Ros är redan på andra sidan med amerikanarn», började Knipsluger med en liflig blinkning med ögonen. »Ni ska' bära kistorna dit, ty han vill göra upp räkning med er, och derefter skola vi få vår andel i fångsten».

»Och hvar hålla de andre hus?» frågade en af de förstkomne.

»De äro kanske sysselsatte med viktiga saker. Mamma Ros kan ju taga deras anpart i förvar. För min del behöfver jag pengar, ty jag är pank, och vår Göran, som i dag skall mottaga föreskrifter af amerikanarn, behöfver äfven förskott; vi ha båda ej en skilling».

Till Käcks förvåning öppnades en dörr på väggen midtemot; en tjock matrona med röda kinder, röd näsa

och små klippska ögon visade sig och öfverräknade sällskapet med en viss beskyddaremin.

»Är den der den röde?» frågade hon, pekande på Görän.

»Ja, visst är det så, jag tycker att man ej kan miss-taga sig på färgen, mutter», svarade en af sällskapet.

»Kom hit min gosse», sade hon, vänligt vinkande Görän till sig. »Jag vill språka med dig ett par ord. Om du kan användas, skall du få det bra.»

Görän såg på den tjocka frun, kastade ännu en blick på sina kamrater från »Paradiset» och följde den gamla in i andra rummet.

»Vet du, Knipsluger, hvarom frågan egentligen är?» frågade den ene af de förstkomne. »Det ser ut som om vi den här gången ej skola få vara med.»

»Jag vet ingenting derom», sade juden, höjande på axlarne och tändande sin cigarr. »Jag är bara här i dag för att få min aflöning.»

»Jag har hört glunkas om, att det skulle vara fråga om en påhelsning hos den rike grosshandlaren S...»

»Det är möjligt, men jag vet ännu ingenting derom», bedyrade juden.

Käck spetsade öronen i sitt gömställe, då han hörde namnet S...

Görän hade emellertid inkommit i ett stort rum, hvars ena vägg följde takets sluttning. En jernkamin spridde en glödande hetta omkring sig. Vid ett i midten af det för öfrigt tomma rummet stående bord satt en man, som stödde hufvudet i handen och utbläste röken af en cigarr. Det var en mycket starkt bygd man af omkring 50 år med krusigt, gråsprängdt hår och väldigt skägg.

Mamma Ros framgick till bordet åtföljd af Görän. Den sittande upplyfte mekaniskt hufvudet medan gumman tigande pekade på Görän.

Görän stod å sin sida som skulle han plötsligen blifvit förvandlad till en saltstod och gapade på mannen med öppen mun, ty han kände igen honom från en mark-

nad i Westerås, der han sett honom slå ned 2 polisbeter och ett deras biträde, som sökte fasttaga honom, och lyckligt undkomma, fastän en stor hop förföljare voro honom i hälarne.

»Låt juden komma in, mamma Rosen, vi skola rådslå med hvarandra.»

Knipsluger inkallades nu och kom insmygande som en katt.

»Sätt er!» började Walter — detta var mannens namn — med befallande ton och sträckte på benen. »Jag har icke mycken tid; vi måste således skyndsamt komma till saken. Ditt fullständiga namn, Göran?»

»Göran Öberg.»

»Godt. Du är alltså i grosshandlaren S...s hus?» Göran bejakade detta.

»Och du känner till huru kontoret är beläget?»

»Då Knipsluger ville det, har jag gjort mig noga underrättad om allt.»

»Du vet ju också huru man kommer in i huset genom den bakport, som leder till gården?»

Göran nickade jakande.

»Kan du skaffa oss ett vaxaftryck af nyckelu till den jernregel, hvarmed dörren till kassakontoret eller kassahvalfvet stänges?»

Göran blef vid denna fråga något förlägen; han såg tviflande på Walter.

»Det är fråga om en summa på många tusen riksdaler. Ett tusen af dem komma på din del», fortfor Walter. »Du ser således att du kan grundlägga din lefnads lycka, om du gör dig den lilla mödan att skaffa ett aftryck af denna nyckel och för öfrigt stå oss bi.»

Hans lefnads lycka! Ett tusen riksdaler! Klangen af denna summa gick som en feber genom den unge brottslingen. Enligt Görans åsigt hade han behöft vida mindre för att grundlägga sin lefnads lycka. Han såg sig redan stoltsera på gatorna som en liten millionär.

»Nå», frågade Walter otåligt. »Behöfs det så myc-

ken öfverläggning att svara ja eller nej härtill? Kan du eller kan du icke?»

»Jo, jo!» sade Göran, i ångesten öfver att se hela sin lefnadslycka undfly sig. »Jag vill skaffa aftrycket och dessutom göra allt hvad jag kan för att främja saken.»

»Godt! Inom 4 dagar träffas vi åter här på samma timme. Lyckas du före den tiden att skaffa aftrycket, så hittar du vägen hit, eller låt mig genom Sluger få veta besked. Du behöfver pengar; är det ej så?»

Göran nickade med hufvudet och såg förtjust ut.

»Mamma Ros, gif pojken 10 riksdaler i förskott. Du ser, Göran, att vi här icke äro några knusslare, och om man kan använda dig, skall du få föra ett lif som vore du i Paradiset hvar dag. Gå nu din väg, min son», sade Walter och räckte Göran handen. »Mamma Ros skall lemna dig pengarna. För öfrigt var punktlig, såsom vi här äro vana att vara det. Med Sluger och de öfriga har jag ännu ett par ord att tala.»

Knipsluger hviskade till Göran, att de om en stund skulle träffas i »Paradiset». Mamma Ros gaf Göran en vink och båda försvunno genom en dörr i bakgrunden af rummet.

Hvem var lyckligare än Göran, då han kom ned på gatan! Han hade erhållit 10 riksdaler och det föreföll honom som om det oupphörligt skulle regna penningar. Han beräknade redan hvad han skulle göra med dessa 10 riksdaler och i sin glädje gjorde han de vildaste språng. Men plötsligt kom han att tänka på det kinkiga uppdrag, han fått, och hvilket var förenadt med dessa penningar. Huru skulle han, en stackars stallpojke, komma att göra ett aftryck af nyckeln till sin herres kassaskåp! Han funderade både hit och dit, men fann ingen möjlighet härtill. Slutligen beslöt han att åtminstone för i dag slå saken ur hägen. I morgon vore det tids nog att eftertänka hvad som vore att göra. Han hade ju hela 4 dagar på sig. Skyndsamt gaf han sig i väg till »Paradiset» för att skaffa sig några nöjsamma stunder.

Då Göran ett par timmar senare — ännu berusad af sin älskades blickar och smekningar, hvilka denna gång varit eldigare än någonsin, emedan ynglingen åter hade penningar — klockan tu på morgonen återkom hem, var stegen försvunnen och luckan stängd.

Hans förskräckelse gjorde att han på ögonblicket blef nykter. Juden kunde ej hafva spelt honom detta spratt, ty han hade nyss skiljts från honom; ingenting var alltså sannolikare än att farbror Öberg hade kommit hans nattliga utflygter på spåren och stängt honom ute. Detta var så mycket ledsammare, som det för Göran just nu var nödvändigare än någonsin att ej blifva observerad, och denna händelse kunde förstöra hela hans »lefnads lycka».

Göran hade emellertid själsnärvaro. I sporrstreck skyndade han till närmaste apotek, ringde der lif i en provisor, som yrvaken infann sig, och hvilken han bad om något botemedel för tandvärk. Derefter återvände han på en annan väg, stälde sig under fönstret till sin farbrors sofrum och jemrade sig på det ynkligaste under några minuter samt vågade slutligen ringa på portklockan. Snart hörde han Öberg hostande komma i förstugan. Porten öppnades och Öberg syntes i kuskpels med upplyftad hand för att mottaga sin brorson med en kraftig örfil. Göran förstod likväl parera den. Han började åter jemra sig på det ynkligaste, höll handen för kinden och vaggade fram och tillbaka med hufvudet liksom om han hade de gräsligaste plågor.

»Din drummel, hvarifrån kommer du och hvar drifver du omkring i beckmörka natten?» tog Öberg till ordet.

»Ack, farbror, jag har sådan förfärlig tandvärk; jag kunde ej stå ut längre. Jag satte derföre en stege ifrån luckan ned på gatan och sprang till apoteket, men då jag kom tillbaka var stegen borta, och jag måste väcka er för att komma in.»

Öbergs goda hjerta var snart besegradt. Tviflande såg han på brorsonen, men den lilla flaskan i Görans hand och den naturlighet, hvarmed denne hycklade sin

smärta, stämde honom till Görans fördel. Göran måste följa med in i rummet; fru Öberg ropade från sängen, att man ej skulle sända Göran tillbaka till den kalla kammaren på höskullen, då han hade så svår tandvärk, utan låta honom sova på soffan vid den varma kaminen. Farbrodern brummade väl något för sig sjelf om att »bli störd om nätterna af pojken» m. m., men slutligen gick han åter till sängs och somnade, och så skingrades det oväder, som hade samlat sig öfver Görans hufvud.

Vi lemnade korporal Käck då han lyssnade på tjuvarne i gumman Ros' hem. Med stort tålmod afhörde gubben samtalet mellan skurkarne och svar inom sig, att göra hvad han förmådde för att korsa deras planer. Sedan Göran aflägsnat sig, qvardröjde sällskapet ej länge; snart förlossades Käck ifrån den belägenhet, hvaruti han befann sig, derigenom att samtliga i rummet innevarande personer förfogade sig bort. Käck kröp nu tillbaka genom öppningen i väggen och tillspikade de lösbrutna bräderna så att det gjorda besöket i den Rosska lägenheten ej kunde märkas.

Då Walter lemnade gumman Ros' hus, kastade han sig upp på en häst, som tillhörde honom och stod insatt i stallet hos en närboende åkare. Skyndsamt red han derefter öfver Ladugårdslandstorget, tog derpå af till höger åt Nybrogatan, som han följde till dess slut och fortsatte derefter vägen utåt landsbygden förbi Ugglevikskällan. Efter en knapp halftimmes fortsatt ridning tog han af åt venster från vägen till en trakt, der emellan låga kullar en hålväg gick fram och förde till en hed, vid hvars ända låg en usel krog, dold af uppkastad jord, fördjupningar och busksnår. Detta näste var ett herberge för kringstrykande laglöst pack, högst sällan

ett nattläger för någon vilsefarande, ärlig vandrare, som af storm och regn blifvit tvungen att taga in här öfver natten. Hvarken för Walter eller hans häst tycktes det rökiga nästet vara obekant; ty oaktadt mörkret och den dåliga vägen uppnådde de detsamma utan att fara vilse. Ryttaren klappade med ridspöet på det usla fönstret, till tecken att en god vän ankommit, drog sin häst under ett eländigt tak af trädgrenar, hvilket skulle föreställa stall, och band honom der vid en bjelke. Sedan han kastat under honom en knippa halm, nedryckt från kojans tak, gick han in i den dåliga stugan. En gammal gumma hade hukat sig ned vid spiseln och bemödade sig att blåsa eld i det våta riset; en ung flicka af obehagligt utseende sof i ett hörn i kapp med några höns, som der flugit upp på en stång. Ett par usla bord, gjorda af plankor, jemte bänkar och en hylla med osnygga trä- och lerkärl utgjorde alla husgerådssakerna i stugan, på hvars golf man måste gå med försigtighet för att icke bryta ett ben i någon af de många groparne.

»Ett glas bränvin, fru Svensson!» sade den inträdande till gumman, som också genast med en djup nigning framsatte det begärda och antände en torr trästicka. »Jag kommer att dröja här till i morgon», fortfor Walter, »natten har öfverraskat mig, och den är ingen menniskas vän.»

Gumman, som ej var någon annan än den af mig i första häftet af detta arbete för läsaren presenterade madam Öberg, sömmerskan Julias fostermoder och Görans moder, hvilken efter mannens bortförande till lifstids fängelsestraff tagit namnet Svensson — nickade sitt bifall, försäkrade att det skulle vara en stor ära för henne att herbergera hr Walter och begaf sig åter till sitt arbete.

»Hvad kokar du der, gumma?» frågade Walter för att icke låta samtalet dö ut.

»Hafrevälling, herre», svarade värdinnan i det hon satte en stor kittel på elden.

»Hvem skall gästa hos dig?» fortfor Walter. »Den

der anrättningen är beräknad för flere än din och din dotters hunger.»

»Ni vet ju», gnälde gumman, »att jag ofta har gäster, och så blir det äfven i afton. Min man, som lyckats rymma från fängelset, har något arbete för sig. När han kommer hem, torde han vara hungrig, och hans kamrater äro det väl äfven.»

»Hvad har han för arbete för sig i afton?»

»En rik Stockholmare, som varit i Upsala och afhemtat en större summa penningar, väntas fara genom Svartviksskogen.»

»Såå, jag förstår; din man vill hjälpa honom med bördan.»

»Ack!» suckade gumman och hvälfde ögonen mot taket; »man får väl söka att draga sig fram så godt man kan genom världen.»

»Träla sig fram!» härmade Walter.

»Ja, kära herre. Man måste dela med kamraterna, och de ta oftast det bästa. Jag har ofta sagt till mannen min: arbeta du för dig sjelf. Råna ej, utan stjäla; faran är dervid ej så stor. Du kan som tjuf förvärfva lika mycket som om du rånar och rövvar. Om det lyckas dig att göra en god fångst, så slå vi oss till ro och lefva som ärligt folk till vår död, samt göra bot och bättring.»

»Nu ljuger ni, moster», afbröt flickan den gamla, »aldrig har jag hört er tala om bot och bättring, snarare har ni drifvit gäck med sådant, när jag velat tala med er och morbror derom.»

»Tig du flicka!» svarade den gamla. »På ditt dumma prat har jag stundom svarat opassande, det medger jag, men så har du också plågat mig med botpredikningar så att satan ej skulle kunnat stå ut dermed.»

»Håll nu edra munnar med slikt dumt snack», återtog Walter, »och svara på min fråga: har ni någon kännedom om hvar man skall träffa Paul Lundqvist? Mitt egentliga ärende är att söka honom och värfva honom till ett företag.»

»Paul är död; han tog sjelf lifvet af sig efter att hafva förfallit till tröstlöst grubblande. Han var annars en bland de raskaste af min mans kamrater. Öberg har ofta berättat, att Paul förde knifven så säkert att stöt och död för honom alltid följdes åt. Att sådana raska karlar skola vandra sina färde på slikt sätt! Den bäste, Öberg har qvar af sina biträden, är juden Simon, och han ämnar, tyvärr! lemna oss.»

»Hvad säger du? Juden, den illslugaste af alla galg-foglar, den oförsagdaste af alla mördare, har han uppsagdt sin tjenst? Då Paul ej mera finnes till, ämnar jag tala med Simon och din man.»

Nu hördes ett doft buller från något afstånd. Den gamla lyssnade och sade derefter: »De komma, herre!»

Bullret kom närmare; hästramp hördes och rullandet af en vagn. Emellanåt hördes ett sakta stönande, liksom af en människa, hvilken man lagt en kaffe i munnen, och stönandet afbröts stundom af halfhögt uttalade eder och förbannelser. Ändtligen förlorade sig allt bakom stugan och tycktes i hast blifva tyst. Med en gruffig själsångest slog flickan, som öppnat dörren för att bättre kunna höra hvad som föregick, dörren igen, fattade Walter lik en förtviflad vid armen och mumlade med skallrande tänder: bed, bed, låt oss alla bedja för den arma själen. De gingo till pilarne vid träsket för att begrafva den person, de medförde, och hvilkens stönande vi hörde. Gud förbarma sig! Hemska jemmertoner hördes i det samma på afstånd och genomträngde den dimmiga natten. Ängestsvetten perlade på flickans panna. Walter ville ut för att se på skådespelet, men den unga qvinnan höll honom tillbaka och sade: »Hvart vill ni hän? Vid pilarne fullbordas verket er förutan. Sannerligen! Bättre vore att med denna koja omkomma i elden, än åse mordet, hvarigenom åter en oskyldig människa förblöder.»

Ett hjertslitande jammerskri hördes nu; derpå blef allt tyst. Nu hörde man ett buller såsom af tunga stegar, som nedsänkts och kort derefter närmade sig hastiga steg till stugan, i hvilken tre starka karlar inträdde.

»God afton!» var deras första ord; »hvem är här?» deras andra, då de varseblefvo den främmande, hvilken likväl snart igenkändes, såsom den gamle Öbergs raa vänlighet utvisade, då han helsade på Walter.

»Walter!» ropade en af de tvenne öfrige karlarne; och med afmätta steg nedtog flickan från hyllan en träskål, hvori den vilda bofven tvättade sig.

»Rena der dina blodiga händer, Simon!» sade flickan till honom; »från din själ försvinner icke den röda fläcken tills den för Herran förvandlas till helvetets eld.»

»Tig, vanvettiga!» brummade juden och höjde handen mot henne.

»Att jag tiger,» fortfor flickan, »är icke underligt, då jag fruktar dina slag, men att Han derofvan kan tiga vid sådana mordgerningar, det är förundransvärdt.»

»Vansinniga kreatur!» utropade Simon föraktligt och satte sig vid det ena af de två borden. Gumman frambar bränvin och mat, på hvilken Öberg och hans handlangare genast gjorde glupska anfall.

»Hvar är Isaksson?» frågade gumman, som saknade en af mannens kamrater.

Öberg ryckte tigande på axlarne, hans sidokamrat blåste likgiltigt öfver flata handen, men Simon svarade fräckt: »Hvad är det värdt att dölja det? Han har spelat ut. Så sant vi sitta här vid bordet, har den resande, som icke ville släppa sina penningar, sträckt honom till marken med ett skott. Derföre fick banemannen också smaka knifven.»

»Karlen försvarade sig som en rasande björn med pistol och sabel», sade Öberg. Han tycktes vilja jaga oss allesamman på flykten. Men han räknade fel. Måns genomskar med sin knif senan i hans högra arm, jag kastade honom till marken och Simon rände kaffen i munnen på honom. Vi ville ej mörda honom på stora vägen och lemna hans kropp der, utan släpade honom med oss hit, der han ligger i bättre förvar till domedagen. Simon skar halsen af honom vid träsket. Der är mjukt

bäddadt åt honom, och han kommer säkert icke tillbaka för att återfordra sina dyrbarheter och penningar.»

»Gud och hans enkas tårar skola göra det i hans ställe», sade flickan högtidligt, »men jag vill vid stranden af träsket bedja för hans arma själ.»

»Att du icke kan förbjuda det odugliga kräket att prata!» grälade Simon på Öberg.

»Förbjud du gåsen att kackla,» svarade denne med mycket lugn; »låt flickan tala hvad hon vill; vi göra hvad vi vilja.»

»Nu vilja vi dela,» återtog Simon. »Fram med fångsten; jag vill ännu i natt tillbaka till staden.»

Öberg gaf Simon ett tecken med ögonen och pekade förstulet på Walter, som, utan att deltaga i samtalen, satt i en vrå och afvaktade ett gynnande tillfälle att få tala med Simon. Denne förstod ganska väl Öbergs åtbörd, men svarade, i det han sköt mössan på ena sidan af hufvudet: »Låt gå! låt gå! Det har ingen fara. Han der ser icke sådant för första gången. Ni fruktar väl att han skall försöka att med sina stallbröder frångå oss alltsammans? Ni tager dock fel. Han är dertill alltför slug, och han vet, att våra knifvar träffa lika väl en yrkesbröder som en annan person.»

»Gör er inga bekymmer», yttrade Walter likgiltigt; »eder blodiga fångst skall ni nog för mig få behålla. Långt ifrån att vilja lemna mig sjelf till mål för edra mordverktyg, vill jag i stället värfva en eller två, kanhända alla tre af eder för ett företag, som skall gifva oss god förtjenst.»

»Så mycket bättre!» genmälte Simon med ett vedervärdigt grinande. »Derom emellertid sedan. Delning nu först. Friskt till verket! Putsa ljuset!»

Öberg framtog nu en tung skinnpåse, som uttömdes på bordet. Den innehöll en ganska stor summa penningar. Walter stod vid spiseln och betraktade de tre bofvarne, huru de med en motbjudande snål brådska delade rofvet i tre delar. Då hvar och en tagit sin del, grep Simon snabbt några sedlar från sina kamrater. Vid de-

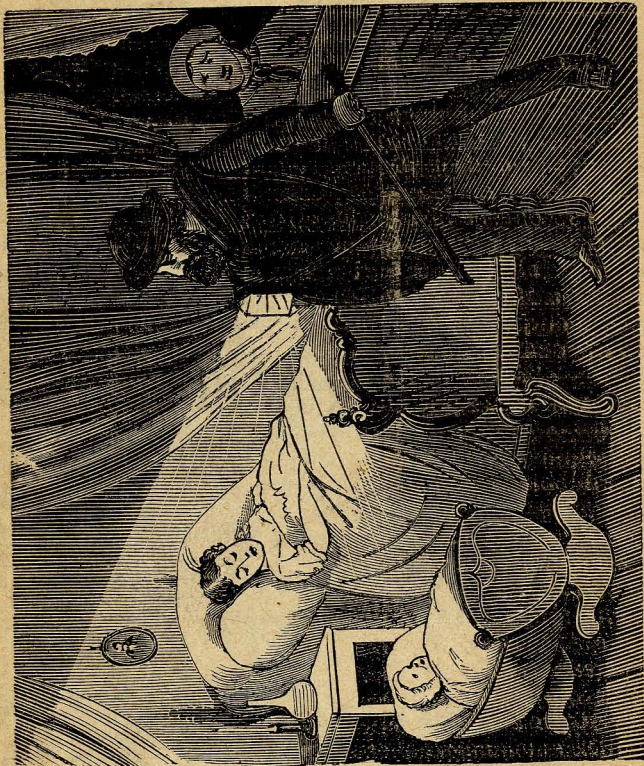
ras klagomål häröfver grep judens blodvana hand strax efter knifven, dem de andre så fruktade, att de genast uppgåfvo sina anspråk.

»Sluten då upp med grälet!» sade Walter och blandade sig i samtalet. »Läggen er till hvila, godt folk.»

Bofvarne lydde amerikanaren och förfogade sig i säng. Tidigt på morgonen andra dagen framstälde Walter sitt ärende, hvilket, som jag förut upplyst, bestod i en djerf bragd, till hvilken han ansåg sig behöfva kraftigare och mera blodtörstiga biträden, än de, som stodo honom till buds i hufvudstaden, hvilka sednare endast utmärkt sig i tjufyrket. Det företag, hvartill Walter ville värfva hjälp, bestod, enligt hvad han meddelade, i ett nattligt öfverfall å en ländtegendom i Upland; och skulle lönen för detta företag bekostas af en i hufvudstaden boende rik och förnäm man, hvilkens namn Walter ej ville nämna. Med glädje ingingo både Öberg och Simon på Walters förslag; flera än två handfasta biträden ansåg sig Walter ej behöfva, helst han ej utan skäl ansåg sig ensam kunna motsvara två ganska dugtiga karlar.

(Nästa häfte utkommer om några dagar.)

Öberg och baron Stålsköld intränga uti Julia Kristinas rum.

(Forts. från 5:te häftet.)

Gubben Fabian Stålsköld härstammade från en gammal adlig ätt, hvars hufvudman i trettioåriga kriget tillroffade sig stora egodelar. Större delen af förmögenheten gick emellertid förlorad i Karl elftes tid genom den s. k. reduktionen, och familjens öden hade sedan dess varit ganska vexlande. Den gren af släkten, som Fabian Stålsköld tillhörde, hade måst dragas med stor fattigdom. Fabian var dock en man, som hade stora anlag för att kunna bringa sig upp. Företagsam och snål till ytterlighet, derjemte icke nogräknad om medlen, hade han lyckats förvärfva sig en ganska stor förmögenhet.

Baron Fabian hade två barn, båda söner. Den äldste, Axel, var en öppen, rättfram yngling, en trogen afbild af sin moder. Mot denne son hade fadern fattat en motvilja, som var ganska naturlig, ty Axel Stålsköld älskade sanning, heder och rättvisa, och för slika saker hyste fadern ej ringaste aktning. Den yngre sonen deremot, Jakob, var en värdig ättling af den gamle. Girig, samvetslös och fräck liksom denne, hade Jakob Stålsköld en egenskap, som fadern saknade, och hvilken gjorde honom vida farligare än gubben. Han var nemligen i hög grad djerf, och deuna djerfhet dref honom, enligt hvad vi skola berätta, långt fram på brottets bana.

Baronessan Stålsköld, en i grund och botten ädel natur, led mycket af att vara förenad med en sådan make, som Fabian Stålsköld. Med svidande hjerta såg Axel sin moder i stilla undergifvenhet tyna bort; och bittra voro de ord, han i sin stora sorg uttryckte, då han slutligen knäböjde vid hennes lik. Dessa ord framburos af brodern till den gamle Stålsköld, och faderns hjerta slöt sig från denna stund helt och hållet för Axel. Trött af att umgås med en fader och broder, hvilka han ej kunde akta eller älska, reste den äldre af bröderna Stålsköld efter ett stormigt uppträde mellan honom och fadern till Amerika, fast i sitt beslut att der söka bryta sig en

sjelfständig bana. Flera år voro nu gångna, och ingenting hade afhörts från honom.

Jakob, som förut var faderns älskling, blef nu den gamles enda hopp. I yttersta grad svag för honom, lät gubben honom i allt följa sin egen vilja, och följden var det den, att Jakob Stålsköld vänjde sig att ständigt få sina böjelser tillfredsställda.

Baronerna Stålsköld, far och son, bebodde ett ståtligt hus vid Drottninggatan i hufvudstaden, men vistades om sommaren på en i Upland belägen landtegendom, Sjövik, som gubben på ett mindre hederligt sätt tillskansat sig. En knapp mil från denna egendom bodde en gammal landtjunkare Werner med sin son, enda barnet. Egendomen hette Täby. Den unge Justus Werner hade såsom student i Upsala kommit i beröring med baron Jakob Stålsköld, och en tvist dem emellan hade uppstått. Anledningen till tvisten var täflan om en fröken Odenkrantz's ynnest, hvilken de båda unge männen sökte vinna. Justus Werner erhöi företrädet, och då baronen i sitt raseri deröfver i ett sällskap handgripligen öfverföll sin rival och af denne, som var begåfvad med ovanlig kroppsstyrka, grundligt tuktades, svor Jakob Stålsköld en dyr ed, att den honom tillfogade skymfen skulle kosta Werner hans lefnads lycka. Gubben Stålsköld ingick af svaghet för sonen med ifver på Jakob Stålskölds hämndplaner mot Werner, och de båda värde baronerna öfverlade sinsemellan om bästa sättet att utföra dessa planer.

Täby var i hög grad gäldbundet. Den äldre Werner, som ej förstått att sköta sitt åkerbruk som sig borde och till sin olycka lemnat egendomen i vård åt en inspektor, som bestal honom, nödgades taga den ena inteckningen efter den andra i Täby gård för att tillfredsställa sina kreditorer. På denna omständighet bygde baronerna Stålsköld sina hämndplaner. Deras sträfvan gick nu ut på att inlösa alla inteckningarna för att derefter på en gång slå ned på gubben Werner och ruinera honom. Innan dessa hämndplaner hunnit så utveckla

sig, att det förkrossande slaget kunde utdelas, dog emellertid plötsligt af slag den äldre Werner. Sonen mottog egendomen i arf och gifte sig snart derefter med den fattiga, men sköna och dygdiga flicka, som utgjorde tvisteämnet mellan honom och Jakob Stålsköld, och denna omständighet ökade om möjligt ännu mer den försmädde rivalens ilska och lystnad efter hämnd.

Efter ett par års sträfvan, då far och son Stålsköld trodde sig vara nära målet för sina önskningsar, inträffade emellertid en tilldragelse, som återförde de värda herrarne till samma punkt, derifrån de utgått. En rik slägtunge till fru Werner dog, och ett betydlig arf tillföll derigenom de båda makarne. Genom detta arf kunde samtliga de inteckningar inlösas, som befunno sig i herrarne Stålskölds händer, och Werner var sedan ej åtkomlig för de illistiga fienderna. Jakob Stålsköld, som i sitt ursinniga hat och sin samvetslöshet ej skydde något medel för att skada Werner, beslöt dock att med våld fränhända sin ovän detta arf. Den gamle Stålsköld som alltid varit för feg för att tillgripa sådana våldsamma utvägar, afrådade sin son från det bofstycke, han hade i sinnet. Jakob lät emellertid ej gubbens afrådande inverka på sig. Genom noggranna efterforskningar erhöll han kunskap om, när Werner skulle mottaga sitt arf. Det gälde nu att passa på att borttröfva penningarna och värdepapperen så att inteckningarna ej kunde inlösas. Att sådant var ett djerft företag, som troligen ej kom att aflöpa utan en hård kamp och blodsutgjutelse, det insåg den unge baronen nog, helst han viste, att Werner, som sjelf var en tapper och kraftig man samt väl beväpnad, kunde påräkna att till hjälp erhålla flere män, som bebodde samma byggnad som Täby gårds egare sjelf; fruktan var dock ingalunda någon svag sida hos Jakob Stålsköld, och han föresatte sig att, om det också skulle kosta lifvet på en eller annan af hans biträden, ja, äfven om den lotten komme att träffa honom sjelf, skulle han utföra sin föresats.

I hufvudmannen för den af mina läsare kända tjuft-

ligan, »amerikanaren» *) Walter, fann Stålsköld ett villigt redskap. Walter var en särdeles handlingskraftig man, och han var äfven på grund af sin förbindelse med hufvudstadens och den kringliggande nejdens mest framstående bofvar i tillfälle att kunna anskaffa den hjälp, som behöfdes för att med säkerhet vinna ändamålet.

Dådets utförande.

Klockan var nära 12 på natten. Månen kastade sitt silfverskimmer på en liten löfdunge i närheten af Täby, Werners egendom, och belyste en grupp af 5 beridna män, som der voro samlade. Männen utgjordes af Jakob Stålsköld, »amerikanaren» Walter, gubben Öberg, juden Simon och Måns, gubben Öbergs ende återstående biträde, sedan Simon numera börjat arbeta på egen hand och endast undantagsvis lånade sin arm och knif åt sin fordone läromästare. Läsaren finner att de här församlade voro idel gamla bekanta.

Stålsköld beskref nu för bofvarne mycket noga belägenheten af samtliga rummen i hufvudbyggnaden å Täby gård och utdelade med tillhjälp af Walter hvar och en den honom tillkommande rollen. Anfallet skulle ej ega rum förr än ett par timmar senare, ty man ville först afvakta månens nedgång för att efter fulländadt värf lättare kunna undfly, i händelse ett större antal förföljare skulle uppträda. För att göra hämnden ännu grundligare, hade Stålsköld beslutat att ej blott beröfva Werner den penningesumma, han innehade, och hvilken var bestämd för att inlösa inteckningarna i den fäderneärfda egendomen, utan han ville äfven bereda Werner den hjertesorgen att blifva barnlös. Werner och hans hustru hade nemligen haft den glädjen att för något mer än ett

*) Walter kallades *amerikanaren*, emedan han tillbragt sin mesta tid i Amerika.

år sedan erhålla en välskapad son, och det var denna glädje, den hämndgirige Stålsköld ej kunde tåla. Öfverenskommelsen mellan bofvarne var nu den, att baronen och Öberg skulle intränga i den del af byggnaden, der Werners son och hans sköterska hade sin bostad, medan Walter, juden och Måns togo på sin andel att öfverfalla Werner sjelf, göra honom oskadlig och derpå plundra honom på penningemedlen. Att samtliga bofvarne voro väl beväpnade, behöfver väl knappast sägas; baronen hade, för att göra sig oigenkänlig, iklädt sig en sjömans dräkt och bar dessutom en mask för ansigtet.

Klockan half tu satte sig röfrarne i rörelse. Hästarne och en medförd vagn kvarlemnades i skogsdungen. Månen var nu nedgången, men de oräkneliga stjernorna voro så mycket mer glänsande som det var ganska kallt, och genom deras ljus försvagades till någon del nattens mörker. Efter att hafva genomvandrat en trädgårdspark, anlände truppen just som klockan slog tu till Täby hufvudbyggnad. Baronen och Öberg, som medförde en repstege, smögo sig nu genom en trädgårdslucka till norra ändan af huset, medan Walter med sina tre biträden vände sig åt den midtpå huset befintliga hufvudingången.

»Här skola vi placera repstegen, och inträngandet skall ske genom detta fönster en trappa upp», sade baronen till sin kamrat, och Öberg kastade nu repstegen om ett utsprång från gafveln. Skyndsamt klättrade han derefter upp sedan han dock först yttrat till baronen: »Jag går nu upp för att bespeja ställningen; är den god, så skola vi snart vara inne i huset».

Uppkommen till stegens öfversta ända, framtog bofven ur kavajfickan en liten blindlykta, öppnade något på lyktans yttre betäckning och rigtade en ljusstråle genom det närbelägna fönstret in i rummet. Denna stråle irrade först kring väggarne, stannade derefter vid en i rummet varande säng och belyste ett ungt qvinnoansigte. Den person, ansigtet tillhörde, sof djupt och en vagga med ett barn uti stod bredvid den sofvande.

Öberg tillslöt nu blindlyktan, upptog en tjärduk och en diamant, skar derefter med den sistnämnde en cirkel på rutan, tryckte tjärduken till rutan, gjorde derefter med en ännu starkare tryckning ett hål på glaset, stort nog för att en arm kunde intränga och aflyfta fönsterhakarne. Sedan detta var gjordt, klef bofven varsamt in genom fönstret. Baronens efterföljde exemplet och nu stodo de begge männen vid den sofvande qvinnans säng. Med ett kraftigt grepp om qvinnans strupe tvingade Öberg den arma varelsen att öppna munnen så mycket som möjligt för att söka undgå qväfning; skyndsamt inpressade han nu i munnen på den i hög grad förskrämda stackarn en näsduk, som han för ändamålet upptagit ur sin ficka. Med baronens tillhjälp band nu bofven qvinnans händer och fötter medelst ett medhafdt smalt, men starkt tåg så hårdt tillhoppa, att offret var oförmöget att röra sig. Barnet, som vid dessa rörelser vaknat, började nu att gråta.

»Tig fördömde unge, eljest tystar jag dig för alltid!» sade baronen, men tillade strax: »detta gör jag dock ogera, ty du kan tjena mig bättre genom att lefva.»

Men barnet, som märkte de två främmande personerna, medan sköterskan af naturliga orsaker ej vårdade sig om det, började nu häftigt skrika. Skyndsamt slet baronen ned en af fönstergardinerna och insvepte dermed barnets hufvud och ansigte så att dess skrik undertrycktes. Derpå upplyfte han det och bar det till fönstret, klef derefter ner på repstegen och yttrade i detsamma för sig sjelf: »Sitt enda barn och en förmögenhet förloرار Werner nu på en gång... Min hämnd är fullständig.» Nedkommen på marken aflägsnade sig nu baronen skyndsamt med barnet såsom ett bylte under armen.

Vi återvända emellertid till Öberg, som, efter att hafva bundit barnets sköterska, lugnt framtog blindlyktan för att vid dess sken vägleda sig till den del af våningen, der Werner och hans fru hade sin sängkamraren. Enligt hvad han hoppades, skulle han der sammanträffa med sina värdige kamrater, Walter, Simon och Måns,

hvilka, som jag förut meddelat, skulle bana sig väg in till Werner. Vid det Öberg kastade en blick på den misshandlade qvinnan, märkte han till sin stora både förundran och förskräckelse, att det var hans egen fosterdotter, Julia Kristina, som han sålunda behandlat.

För att förklara detta vill jag upplysa mina läsare, att Julia Kristina efter utkommandet från häktet, der hon varit insatt såsom misstänkt för barnamordet, som poliskommissarien Roths dotter begått, varit i en beklagansvärd belägenhet. Hennes fordna vänner ville ej umgås med henne, och nya kunde hon ej anskaffa sig. Efter att någon tid hafva till och med lidit nöd, påträffades hon af sin usla fostermoder, madam Öberg, som erbjöd henne att komma hem till sig för att hjälpa till med hushållet i det eländiga mördarenäste, der madamen nedslagit sina bopålar. Detta afslog dock Julia, som ganska väl kände hvilken usel födkrok hennes fosterföräldrar använde. Genom en Försynens skickelse råkade hon att träffa godsegaren Werners fru, som, efter att hafva erhållit kännedom om Julias sorgliga historia, tog den beklagansvärda i sin tjänst såsom barnsköterska. Detta hade dock näppeligen fru Werner vågat göra, om hon känt i hvilken usel omgifning Julia tillbringat sina barnaår. Denna berättade nemligen blott huru hon oskyldigt häktats och förlorat sitt anseende, och fru Werner, som förskaffade sig kännedom om sanningen af Julias uppgifter, rördes af den unga qvinnans olycksöde och antog, som sagdt, Julia till barnsköterska.

Öbergs första tanke, då han igenkände Julia, var att taga kafeln ur munnen på henne och lösa bandet, som sammanband hennes händer och fötter. Vid närmare eftersinnande beslöt han dock att ej göra detta strax, emedan han ansåg sig ej fullkomligt kunna lita på qvinnan. Innan han närmare hunnit besinna huru han skulle göra, öppnades plötsligt dörren till rummet och ett lifligt sken trädde i stället för blindlyktans bleka strålar.

Öberg studsade och grep till knifven. Fru Werner stod med en lampa i handen på tröskeln; blek och med

utslaget hår stirrade hon på bofven samt kunde i förskräckelsen ej gifva ett ljud ifrån sig. Hon hade nyss vaknat till följd af en förfärlig dröm, tyckte att hon hörde ett ångestskrik från sitt barn, rusade upp ur sängen och hastade till det rum, der hennes lille älskling brukade befinna sig.

Snart återfick hon dock målet, slog dörren igen och skyndade tillbaka mot sin och makens sängkammare med utropet: »Hjelp! hjälp! mördare! bofvar!»

Inom ett par sekunder var Werner ur bädden, kastade på sig sina benkläder, grep en öfver sängen hängande värja och en revolver samt skyndade sig i riktning mot den del af huset, derifrån bullret hördes. Utkommen i salen mötte han Öberg, som med sin långa knif i handen rusade mot honom. Ett skott knallade nu från Werners revolver och träffade bofven i armen. Ögonblicket derefter, just som Werner rusade fram för att gripa bofven, sprang en annan dörr upp och in kom amerikanaren åtföljd af Simon och Måns. En förbittrad strid uppstod nu mellan Werner å ena och de tre sist anlände röfrarne å andra sidan. Werner, som med stor skicklighet handterade värjan, drog sig tillbaka i ett hörn af rummet och höll sina fiender på afstånd. Snart erhöll han äfven hjälp af gårdens rättare och bokhållare, två behjertade män, hvilka hade sina rum å nedra botten af huset och skyndade att hjälpa sin husbonde. Med en väl rigtad stöt sträckte Werner en af röfrarne, Måns, till golfvet, träffad midt i hjertat, men i detsamma erhöll han af Walter, som begagnade en tung ekstol såsom anfallsvapen, ett så förfärligt slag att han störtade omkull med krossadt hufvud. Striden tog nu snart en ända i det Simon med sin knif genomstack bröstet på bokhållaren och Walter nedslog rättaren med ett slag, som dock ej var dödande. Skyndsamt genomsökte nu Walter och Simon Werners gömmor samt lyckades påträffa de i fråga varande arfsmedlen, både penningarna och säkerhetshandlingarna. Knappt en fjerdedels timme hade förflutit från det bofvarne brutit sig in i huset, och

de voro nu redo att aflägsna sig med sitt rof. Detta hade emellertid kostat röfrarne två offer: Måns, Öbergs biträde, var död och Öberg, som var så illa sårad, att han ej förmådde medfölja sina kamrater, släpade sig till sin fosterdotters rum, der han efter att hafva uttagit kafen ur munnen på Julia och afskurit det band, som sammanhöll hennes händer och fötter, nedföll afdånad. De tre öfrige bofvarne, baron Stålsköld, Walter och Simon, undkommo oskadde med sitt både lefvande och liflösa byte.

Werner, hvilkens hufvudskål spräcktes af det kraftiga slag, som Walter utdelade, dog likväl ej. En hel vecka sväfvade han dock mellan lif och död, innan läkaren kunde förklara honom fri från dödsfara. Rättaren kom sig snart, men bokhållaren, som af juden Simons dödsbringande knif mottagit ett hugg, var affiden, då tillstädeskomna personer efter röfrarnes aflägsnande undersökte honom.

Julia i röfvarekulan.

Tre dagar eller rättare tre nätter efter det gräsliga uppträde, vi här ofvan skildrat, träffa vi på samma väg, som vi uti sällskap med »amerikanaren» en gång färdats, juden Simon, körande en liten vagn, i hvilken utom honom en qvinlig varelse befann sig. Juden körde så fort det var möjligt för hästen att springa, och den qvinliga reskamraten låg till hälften tillbakalutad i vagnen. Vid närmare granskning fann man, att qvinnan var bunden och försedd med munkaffe. Juden körde tvärt öfver heden utan att bekymra sig om vägen ner i en ödlig fördjupning, der vid månskenet ett träsk syntes, likt en dunkel spegel, och der bredvid en mörk koja, genom hvars fönsterluckor ett matt ljus skimrade, likt johanismasken i ett busksnår. Simon, som stannat med vagnen helt nära kojans, skar nu af tåget, som sammanband

qvinnans fötter, lyfte henne ned af vagnen och befalde henne att medfölja. Sjelf smög han sig fram till fönsterluckan för att kasta en forskande blick in i huset. Qvinnans bröst häfde sig likt en döendes. Vid det svaga skenet, som trängde genom luckorna, såg man, att det var en ung skön qvinna om 19 eller 20 år. Hennes sydländska utseende och dragen i det bleka ansigtet utvisade att hon var af judisk härkomst. I sjelfva verket var det också en judinna, dotter af en judisk enkefru i hufvudstaden. Simon, den uslingen, som länge sökt vinna denna flickas gunst, men icke lyckats det på grund af en hos Rebecka — så hette qvinnan — inneboende afsky för denne friaren, hvilkens afskyvärda yrke och förfärliga karakter hon dock ej kände, hade nu lyckats bortröfva föremålet för sin kärlek. Rebecka svor inom sig att förr dö än låta förnedra sig, och denna ed tänkte hon obrottsligen hålla. Kojan, som hon trodde vara Simons hem, ansåg hon vara af ödet bestämd till hennes dödsbädd. Men hvilka fador dessförinnan skulle storma in på hennes själ, derpå tänkte hon med bäfvan. Simon hade emellertid utspionerat, att ingenting farligt fanns i kojan. Han klappade sakta på det lilla fönstret och ropade: det är jag, mamma Svensson, öppna skyndsamt! Derefter släpade han Rebecka med sig till kojans låga dörr, som redan blifvit öppnad.

»God afton!» sade han till den gamla, som med ett brinnande ljus i handen emottog de inkommande och sorgfälligt läste igen efter dem. »Är luften klar och allt rent ifrån fara?»

»Härinne är allt rent,» svarade den gamla och mötte med förvånade blickar Simons bleka följeslagerska ifrån topp till tå.

»Är Öberg hemma?» fortfor Simon och kastade miss-tänksamma skelande blickar i alla vrår. Gumman bejakade detta och stötte upp dörren till röfvarnästets eländiga kammare, der blodtapparskråets anförare låg påklädd på en säng med armen ombunden. Rebecka spratt till vid åsynen af denna människa och hans omgifning

samt satte sig stum och med qväfd smärta på en pall i vrån. Den gamla Öbergskan gick forskande och lurande af och an framför Rebecka och vaktade henne med drakblickar. Öberg räckte juden sin blodvana högra hand — den venstra bar han i band, sedan han af Werner på Täby erhöill skottsåret.

»Hvem är det du medför, broder Simon?» sade Öberg.

»Jag har med mig en gäst, som uppväger alla döttrar i Israel, och vill lemna henne i eder vård, om allt är tryggt och säkert här.»

»Här är rent hus», försäkrade den gamle bofven. »Ingen käft finnes här mer än min hustru, hennes systerdotter Katrina, och Julia Kristina, vår fosterdotter, som du äfven känner, och hvilken nu efter äfventyret på Täby kommit till oss för att, åtminstone tills vidare, dela vårt bröd. Som du vet, räddade hon mig ur rättvisans klor genom att dölja mig i en garderob i sitt rum på Täby. Hon hade ej hjerta i sig att se mig, hennes gamle fosterfar, häktas och föras till döden för inbrott och mordförsök. Till tack för den hjälp, hon gaf mig, bortjagades hon ur huset, ty det upptäcktes att jag förhjelpts på flykten, och man trodde att hon haft kännedom om inbrottet. Stackars Julia, hon har nu ingen annan att sluta sig till än oss. Märkliga öden har hon haft, ty fastän hon hittills, så vidt jag vet, är ren som snö, har hon varit häktad en gång och kunde lätt blifvit häktad äfven denna gång för det hon utöfvade ett barmhertighetsverk. Afskydd och fruktad är hon, och man kan påstå, att hon är en ur samhället utstött varelse, oaktadt hon ej gjordt en mask för när. — Men till något annat. Då jag sade, att ingen finnes här mer än jag, min hustru och de två flickorna, så räknar jag dock ej två rytare, som i eftermiddag tagit in här. De befinna sig i ladnan nere vid träsket. En af dem är sjuk och drages med döden. De äro ingalunda farliga, som du nog lär förstå.»

Simon nickade åt Öberg med en sidoblick på Rebecka.

»För den här natten får du låta mig hafva kammaren bredvid för mig sjelf och min hustru».

Madam Öberg svarade tjenstvilligt, att kammaren stode beredd, men att ej något fönster blifvit insatt i kammaren, fastän derom länge varit tal.

Simon slog till ett fräckt gapskratt. »Brud och brudgum fråga icke efter ljus», skämtade han rått. »Vi kunna gerna umbära det; — icke sannt, lilla fästmö?»

Med afsky vände sig Rebecka ifrån honom och vred stum sina händer. Öberg skrattade. »En flicka, sade han, går lika så fritt till brudkammaren som ett lam till slagtarhuset. Väl bekomme er båda två. Jag för min del önskar, att min nystadde dräng, Andreas Lund, en gång komme hem. Det lider mot elfva och jag vill ut i natt.»

Emellertid hade Simon lutat sig ner till Rebecka och hviskade hotande till henne: »Foga dig i ditt öde. Om du skriker, om du vågar motstånd, så väntar dig döden. Besinna dig snart; jag lemnar icke lång betänketid. Jag vill icke blifva så gammal som Abraham utan att hafva njutit dina behag. Du kan blifva lycklig och lefva länge, om du är foglig, i annat fall gör jag dig för alltid stum.»

»Grymme! Döda mig nu, då jag är såsom lammet på betet!» började Rebecka.

Simon vände henne med mörk uppsyn ryggen och nedstörtade ett glas bränvin, som den kattsmilande värdinnan framsatt.

Emellertid öppnades dörren, och Julia Kristina samt madam Öbergs systerdotter inträdde. De båda qvinnorna betraktade med genomträngande blickar Simon och Rebecka. Juden vände sig från dem och äfven Rebecka, ty hon fruktade i dem nya fiender.

»Hvar håller du hus, Katarina? sade Öberg». »Du drager Julia Kristina med dig ut och förtalar oss gamle, måhända.»

»Jag kommer ifrån träsket» svarade Katarina lugn; »jag bad der och Julia blott åhörde det.»

»Åh, hos ryttarne i ladan har hon varit,» sade Simon giftigt. »Du borde ligga i svartan mull!» tillade han der-
 efter.

»I ladan är döden», svarade Katarina dyster. »Du, Simon, har väderkorn af döden, du blodige; därför har du kommit hit.»

Simon skrattade föraktligt åt den besynnerliga fic-
 kan och störtade ner ett glas bränvin till.

»Sluka, sluka, du glupske!» återtog Katarina allvar-
 sam, »snart får du mera blod att dricka, Simon!»

»Simon teg och Katarina vände sig nu till Rebecka och frågade: »Huru kommer det till, att renheten inträd
 i denna mördarkula vid det blodiga brottets hand? Be-
 klagansvärda flicka, huru har ni kommit till detta för-
 derfvets ställe?»

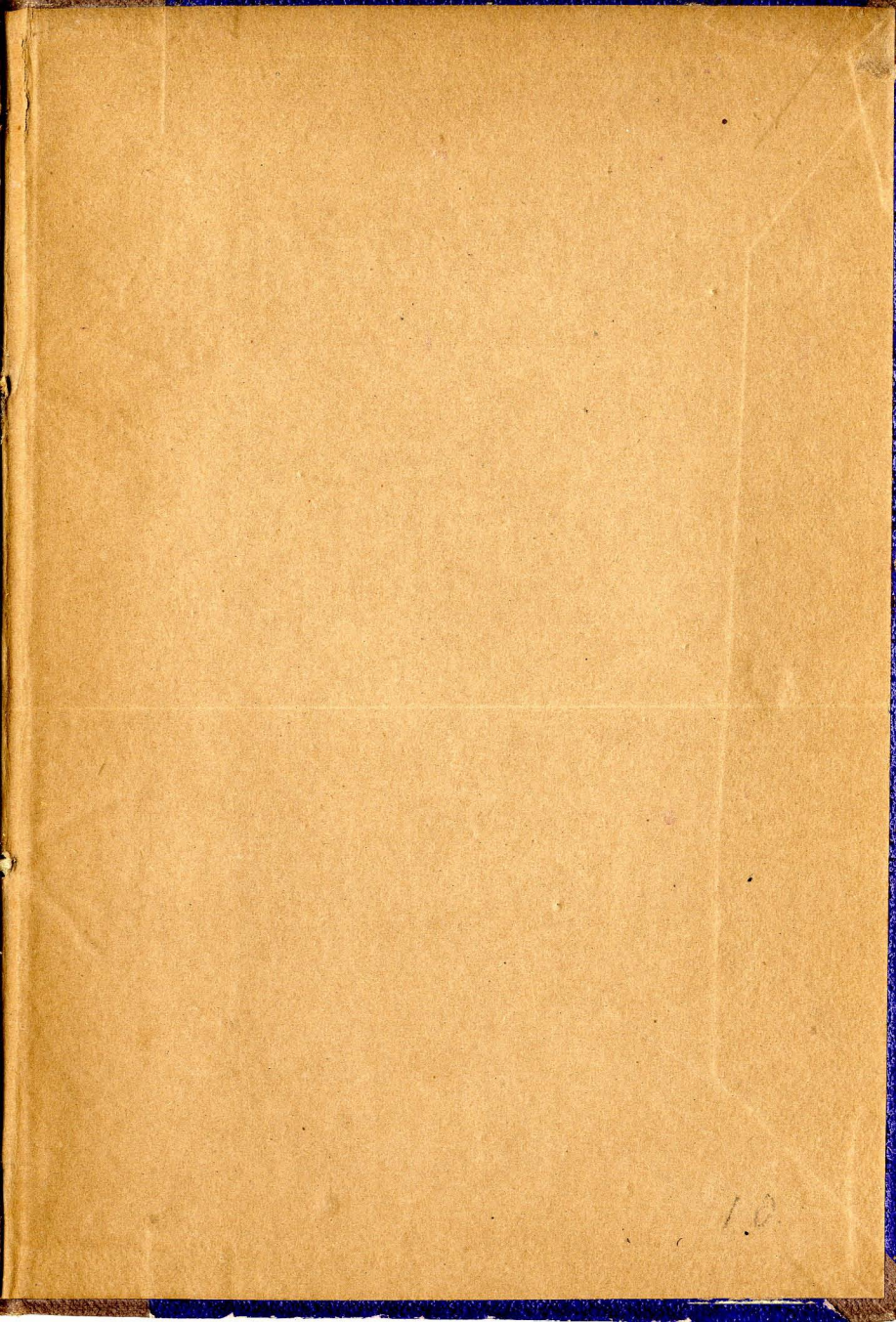
Rebecka sökte tvekanöde att läsa i den talandes ögon,
 om vansinnighet eller förnuft talade ur henne. Katarina
 gissade hennes tankar och sade mycket mildare: »Jag är
 icke vansinnig, sköna flicka. Allting omkring er är icke
 vansinnighet eller bedrägeri, utan ryslig sanning. Detta
 hus, min mosters och morbrors, är en boning, öfver hvil-
 ken förbannelsen hvilat.» Afägsna dig qvinna!» sade Ka-
 tarina vidare till sin moster, »från oskuldens sida, att
 jag må kunna sätta mig bredvid henne och lära henne
 närmare att känna.»

Med en bjudande åtbörd befalte hon mostren gå
 bort från den plats hon intagit vid Rebeckas sida, och
 den gamla, som i sin vidskeplighet förmenade sig höra
 en högre tunga tala ur flickans mun, gjorde såsom hon
 begärde. Simon sade otåligt:

»Vore du min syster- eller broderdotter, skulle jag
 skära af din giftiga tunga. Halsen skulle jag många gån-
 ger hafva vridit af dig, om du ej vore i mina vänners
 hus. — Ett ord nu Öberg!»

J. E. B.

Stockholm

10

